

AUTHOR _____

NO. 5650

TITLE 8176 פיק

RR _____

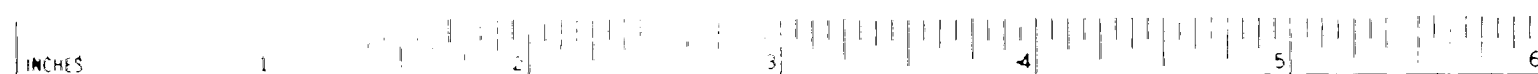
IMPRINT FRANKFURT, 1793

CALL NO. _____

DATE MICROFILMED _____

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

C 2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A XEROX CORPORATION

Halberstamm Collection

Very rare

Faint, illegible handwritten text at the top of the page.

Halberstamm Collection

Dr. David

*אשר היה ראוי להודיעו
בשם ה' אלהינו*
זאב יטרוף *Bendel*

in Possem die bey May
קינר ועירא דמן סבריו זאב וואלף בן לא"ס החנוכ כמ"ס שלמה ולמן זצ"ל
מלאנדס בערג סהיה חקדס אכ"ד דק"ק וואלשטיין . ולעת פהס יושב
ככ"המר של החנוכ' כה' זכריה זצ"ל אשר סימן ופיוק ביתר
שאת ויהי עז להגדיל תורה ולהאדירם כבוד
החסיד החנוכ החורני והרנני החופלס
והחופלג כחוס' אלו' פרענקיל
זצ"ל כה"ק ברלין
יע"ס :

ותוכן הדבור הזה יבואר בהקדמת המחבר

נרפס פה הק פ"פ דאדר

תחת ממשלת אדונינו המלך האדיר החסיד ומיוחס מאוד
פרידריך ווילהעלם השני השם ירום הודו ויתנשא
מרכותו מענה מעלה אמן :

בשנת תק"נג לפ"ק :

בבית ובדפוס ביתו של האדון דאקטור ופלאפעסל גרילא :

gedruckt zu Frankfurt an der Oder.

הקדמה

אריך

ה' נפשי אשא • כך צטחתי אל
 אבושה • פנה אלי וחנני •
 כי יחיד ועני אני • אתה ידעת שלא עשיתי
 חיבורי הקטן הזה בשביל הקנאה של בשר ודם •
 ולא בשביל תאות הממון • ולא בשביל כבוד
 המדומה • רק בשביל קנאתך • ובשביל
 תאוותך היא אהבתך • ובשביל כבוד תורתך
 הקדושה • ובוודאי מהראוי היה להדפיס
 בהסכמה • אך אל מי מקדושים אפנה שלא
 לפגוע חסוּסלוּם בכבוד גאון עוזנו אשר מהנמנע
 לתבוע הסכמה ממנו • ואני אלך בטח בזכות
 אותו הזקן שדבר המלך שלטון שכל הרוצה להשיב
 ישיב • בוודאי יסכים עמדי וחלילה להרהר
 אחריו בכל ענינים • ודי צו לחכמים
 וכזונים • והנני סומך על מרי קדמאי הוא
 מרן דבשמאי קדמון לכל דבר • שהוא יסכים
 עמדי • באשר שכוונתי לקדש שמו הגדול
 ולהגיל אחינו בני ישראל מתאכלות אסורות אשר
 נאמר בו ואבדיל אתכם ומחילולי שבתות שהיא
 מתנה נכונה לנו • ויתר הדברים שבכללן הם
 לקיים תן חלק לשבעה וגם לשמנה הנוגעים
 לדת תורתנו • ומאסתי מכשולות להם בספר
 בשמים ראש עם הגהת כסא דהרסנא אשר
 מקורו צא צרוח העולם • וידעתי גם ידעתי
 שהיה נגד רצון כבוד גאון עוזנו ובלתי ידועתו
 כאמרו הדברים האלו • ואלו היה בעל כסא
 דהרסנא חס על כבוד אביו ורבו לא הגיע
 למכשול זה • וזאת לדעת באשר שלא
 השגתי רק על שמנה דברים אל יחשבו אחינו
 בני ישראל שהריני מסכים על יתר הדברים
 שנאמרו בספרו • בהימנותא דידי אילולי
 ששמעתי גודל תרועת מלחמת ה' במחנה העברים
 לא הייתי תאב לראות ספרו • והלואי שיקויים

צנו אשלי מי שנא לכאן וחלמודו צידו הוא הש"ס
 ופוסקים • אך קנאת ה' תעוררני לעיך
 דברים האלו ומאסתי וראיתי שהם דברים שלא
 ניחנו לכחוב • ומוטל על כל לומדי תורה
 לגלות ולבאר לבאי עולם שלא יכשלו ח"ו בהם •
 וחזן מדברים האלו לא עיינתי ומכלל אלו יביע
 כל לומדי תורה מי שיעיין בספרו וימלא שום
 דבר להקל נגד פוסקים ראשונים ואחרונים
 חלילה לסמוך עליו • והנה בדבר אחד הנמלא
 בספרו בענין גילוח הזקן בחול המועד חזר צו
 על פי מכתב קטן הנשלח ליושבי עירנו פה קודם
 פסח • וזה עשה מפני כבוד אביו • אבל
 אבל באשר דברים לא חזר • ומסתמא הוא
 סמך על יצחו הגדולה בעיניו • אבל בחסד
 עליון צטחתי מי שיראה דברי הנכתבים והנאמרים
 באמת שיעשו רושם וישמרו נפשם שלא להקל
 חס ושלום בכל הענינים שהזכיר • ואל יהא
 הדבר להפליא בעיני עדת ישראל למה יתוש
 כמוני נכנס בעושי הקורה יותר מכל חכמי גאונים
 ארץ • אין כל חדש תחת השמש כבר היה
 ציורדי הים שם בנימין לעיר רודם • והנה
 בטוחים אנחנו שלא הועיל דברי וכוונות המחבר
 כלל אפילו לאחד מיושבי עירנו פה ולא סר
 תמימותם • יש ת"ל בחוכם אנשי חיל יראי אלהים
 שמוסרים נפשם על קידוש השם • הלא היא
 עיר ואם בישראל מימי קדם מעת שיצקתי מים
 על יד הגאון אמ"ו המנוח בעל המחבר קרבן
 העדה • יאריך ה' ימיהם ושנותיהם שהם
 לנו למחסה ולחומה עובדים את ה' בכל נפשם
 ובכל מאודם וכולם אהובים כולם צדוקים עליהם
 נאמר כפלח הרמון רקחך • ואין אחד מהם
 שיפנה לבבו לדברי המחבר אפילו באפם מקנה •
 עאכ"ו בענין חילול שבת חלילה • יקויים גם

צנכת

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

דקדמה

לי יותר רק מה שיעלה לפי אומדנא שלו הזלאת
 הדפוס העשיר לא ירבה כי מכות לאו ליהנות
 ניתנו • והיודע מחשבות יודע אם היה ידי
 משנת הייתי מקיים כאשר לוכי מה אני בחנם
 וכו' • והנה מהראוי היה לקרות החיבור הקטן
 הזה על שם אבי הנדיק המנוח חכמת שלמה
 על שם בשבעה דברים האב זוכה לבן וידוע
 שהיה מוקיר ודחיל ורחים רבנן והיה לורבא
 מרבנן • אך כעת שהקרה ה' לפני לעשות
 חיבור הקטן הלז למען כבוד שמו הגדול ולמען
 כבוד תורתו הקדושה השעה גורמת לקרוא בשם
 זא"ב יטרוף והמכוון מובן מעלמו • ומעתה
 אכוכי עפר ואפר אין כחי אלא צפה • אשש ידי
 לאבינו שבשמים ושחת אשאל אותה אבקש שצתי
 צבית ה' כל ימי חיי ויהא יציאתי כציאתי •
 כה דברי השופך שיח פני בוחן לבות בלב נשבר
 הצעיר זאב ואלף בן לא"ה המנוח הנדיק כמ"ה
 שלמה זלמן זא"ל שהיה מקדם אב"ד דק"ק וואלשטיין
 ולעת עתה יושב צבה"מ של המנוח כ"ה זכריה זא"ל
 וכעת הוסיף וחזק ואימץ להגדיל התורה והאדירה
 כבוד החסיד התורני והרצני המופלא והמופלג
 תמים במעשיו המנוח מורנו כמוה' אלי' פרענקל
 זא"ל זכותו יגן עלי שאזכה ללמוד וללמד תורה
 לשמה מאהבה :

בזכות צמית שנת ונתתי להם צביתי ובחומותי
 יד וגם • אך למיחוס מיהו צעי פן יגיע למרחק
 זאב ח"ו יכשל אחד מישראל הרי הוא כאלו
 איבד עולם מלא ואם תוליא יקר מזולל כפי
 חיה • והנה אכוכי עפר ואפר תולעת ולא
 איש מכיר מיעוט ערבי כמ"ש הרמב"ם עיקר
 הפילוסופיא ידועת האדם את עצמו • והלא
 מלינו בגמרא אמר ר' יוחנן אם ראשונים כבני
 אדם לנו כחמורים ובמה נדמה אותנו מעת
 שאת לעת כזה שצט"ה עמא דארעא אזלא
 ודלדלה ועל זה ידו כל הדוויים ההונים צתורת
 ה' שחכמת אים בחוץ תרונה ומתרוומת
 לתור פעלה על צמתי עב וחכמת התורה מעשפלת
 עד החתית • ומה נעשה אכוכי צביתי קיר
 ההוא אמר ייתי ולא אחמיני' וכעת שהגיע מה
 שהגיע אין לנו להשטן אלא על אבינו שבשמים
 ולקיים המשכיל בעת ההיא ידם עד יסקיף
 וירא ה' מן השמים • ועוד זאת לריך אני
 להזכיר מה שמביא המ"א צא"ח סימן קנ"ו צדרכי
 המוסר ויראה מה שכתב הר"ש סוף שביעית בשם
 פירושלמי אם הפולס סוכרים בלדס שהוא שנה
 כנדרים איתו ביותר לריך לומר לא-שנית
 ודי בוו להיות מודעה רבה לכל מי
 שיגיע חיבורי הקטן הזה לידו • וגם זאת לדעת
 לכל מי שאזכה צפה שיגיע חיבורי לידו לא יתן

קניא

קנאתי לה' צבאות * למען לא ינא תקלה ומכשול גדול לאחינו בני ישראל במאכלות האסורות בשר ונבינה או בשר וחמאה אשר איסורן הוא איסור דאורייתא ע"כ חלקי אמרה נפשי חולעת ולא איש כמוני להכיף ידי על דברי המחבר ספר כסא דהרסנא ולבאר באר הטיב שכל דבריו סתורים ומבוטלין בכדון זה ומי שיש לו מוח בקדקדו יראה בעיני שכלו שתי' ל דברי כנים ונאמתיים ועל אדני האמת והדרק' הוטבעו * ומהם ישפוטו אחינו בני ישראל על השאר שלא לסמוך על דברי המחבר הזה בשום דבר * כי מחמת אפיסת הפנאי לא עיינתי בכל העניינים שהביא בספרו רק בשמונה עניינים צדקתי אחריו ומנאמתיים בלתי נאותים ומעשה הורעה חזקת החיבור הזה :

וקודם

כל אבאר במה שרונה לסתור דברי קדשו של כבוד אביו גאון עוזינו בשקלא וטריא דנמ' ריש פרק כל הבשר דבשר עוף בחלב דאורייתא ורונה להחזיק דבריו דנבינה דרבנן והנה הרואה יראה שדבריו אין בהם ממש ורונה להפך ולבלבל דברי אלהים חיים מלבד זה הרי טעה בדבר משנה וחוזר מה יענה על מחנאי' בחולין דף קי"ג ע"א המעלה את העוף עם הנבינה על השולחן אינו עובר בלא תעשה הביטו נא וראו בני ישראל הקדושים הן לקושית הגמ' דמקשה הא אהובלו וכו' ש"מ בשר עוף בחלב דאורייתא והן לתירץ הגמרא דה"ק וכו' היעלה על הדעת להכניס גם שם בדבריו אשר לא כדת דהנבינה דרבנן * והנה צוודאי שגיאה עלתה לו שלא זמר המשנה * ודינו מפורש טעה בדבר משנה חוזר * ומעשה נבאר כמו שזה צורר כשמש דהנבינה דאורייתא כך זה צורר דהחמאה דאורייתא ודבריו דברי הנבימה שרונה לצרות מלבו דהחמאה הוא רק מנהגא כשמתכוון של ניד * רחמנא ליגלן מקדושתו של זה וכיוצא בזה ודינו בכלל משנה. שאינה צריכה שמחוייב לחזור בתחלה אביא לו ראיה צרורה ושלמה הנראה לעין כל הלאה לשכיח ומכוי ש"ת אש"ך עיין בו חלק הרביעי בטור השלישי דף צ"ז ע"א שאלה ל"ג

וז' שאלת מענין הכוזבי שקורין חאג"ן שאכזבו פת בחמאה חוזרים ואופים בזביוס פת עיי"ש ותמלא שעלה על דעת השואל לאסור אף דריעבד לאכול הפת עם בשר והתש"ך השיב לו להתיר מכח צ"ס צר"מ הבט נא וראה אם יש שום חילוק בין חמאה לחלב וחלילה לומר אם היה רק מנהגא והמקיל בביטולו לא הפסיד כדעת זרה של המחבר כסא דהרסנא היטך היה עולה על דעת השואל להחמיר במנהגא יותר מאיסורי דאורייתא וכמוכן בתשובתו וודאי היה משיב לו איך עלה על לבך להחמיר כל כך במנהגא בעלמא * ואביא לו ראיה מן המקרא שהתשובה הזאת וכמו כן הסכים השער אפרים שהחמאה דאורייתא הוא אמת ויציב הלא המקרא הזה שגור בפי המחבר התורה הקדושה משבח חמאת צקר וחלב לאן וזה מבואר שכל המוקדק בפסוק מוקדם לשבח כמו שמלי' גבי שבעת המינים ע"כ זה צורר כשמש שהחמאה יותר חשוב מחלב דאי שבה ביה קרא וגמרא עליו וישמן ישרון ולא להשוות חמאה למי חלב שהוא מים בעלמא זה לא היה ולא נברא והוא בטל ומבוטל בעיני כל רואי השמש והא' דלא אשבח ביה קרא גבי ארץ זבת חתם ליטבא דזבת דהיטומש"ה לא הזכיר דבינו הקדוש במחנאי' בשום מקום חמאה שהוא משנה שאינה צריכה דהוא מפורש בקרא וצוודאי הוא איסור דאורייתא לאכול עם בשר והזכיר כמה פעמים גבינה במחנאי' להורות אף שאינו מפורש בקרא להיות בכלל סוג אפ"ה ששמו עינן דמדאורייתא אסור לאכול עם בשר :

ומעתה

נתחיל לבאר כסדר כמה שניאות שנה המחברמה שהביא בפתח דבריו שיש לתמוה על דבינו שמחה דמכ"ל דיוקא דסיפא דילמא דיוקא דרישא עיקר * פליאה גדולה היאך יעלה על הדעת לחבר ספר ולהתיר איסורי דאורייתא ולא עיין באשל הגדול הי"ש שחורחו תורת אמת עיי"ש בחיבורו פרק כל הבשר סי' ק"א שמתמיה על הרמ"ם דלמה לא דייק מסיפא וכסתמא דמחנאי' מי חלב הרי הוא כחלבומסיים וכתב ועוד ליכא לדיוקא מרישא

הא דקלמך לא שנו אלל להבשיר זרעים דמשמע למילי
 אוריאל לא משום דהתם עיקרם אהבשר זרעים קאי .
 וזה גרסו נמי במה שחלה בספרת עמנו לפרש
 בדברי רבינו אליעזר דמית עול ולא ידע פת יוסף
 קמבולר צב"ל לחד תירוצא לדברי רבינו אליעזר גס מי
 רגלים אסור והא דמיבעי לפנין מי רגלים של חמור
 משום איסור טומאה עיי"ש היטב צי"ד סי' פ"א .
 ופיר' היה לו לעיין בדברי הי"ש ש בדבריו מחוקים
 מדבש והן הן דברי קדשו שכתב לבסוף וא"ל כמאחר
 שרוב המפרשים פירשו דמי חלב הוא גיסויב דחלב
 ומה קחני מי חלב הרי הוא כחלב אבל אותה מי חלב
 שאחר שביטלו על האם דלא נקרא מי חלב מכ"ל דשריא
 דילמא אבר מן החי נינהו זה אינו דממ"כ אי מיש
 בעלמא חשבינן להו א"כ מיש בעלמא לא שייך ביה
 אבר מן החי ולי חשבינן ליה כמי חלב א"כ שרי כמו
 חלב עכ"ד הקדושים . . ואילו ראה דברי קדשו כוונתו
 כן תירוטו של הש"ך צסי' פ"א שהביא על תירוצו של
 רבינו שמחה דאפילו אי אמרינן בכל סאר ענינים מי
 חלב אינו כחלב מ"מ לענין אבר מן החי גלי קרא דבשר
 דווקא . אילו ראה השני תירוטים האלו לא בנה
 יסודו מלבד מה שפירש לקמן בע"ה שטעה בפירושו .
 ואף שמן הראוי שלא להרשות אום דבר פילסול שהוא
 חוץ מכוונתי בחיבור זה אך לכבוד המקום ולכבוד
 תורתו לא אוכל למנוע לעורר מהשיש לי קצת עיון בזה
 בשאר לפי השקלא וטריא דבכורת דמייתי קרא
 דהטמאין לאסור לין ורובן והנה בספר הכרתי
 ופתי צסי' פ"א מתוך בזה קושי' דהו"ל להש"ס
 להוכיח מאברהם אבינו ע"ה דכתיב ויקח ממאה וחלב
 אי הוא אסור משום אמ"ה או בשר מן החי דאסור לב"כ
 הא"ך כהן למלאכים דאסור להושיט עיי"ש וע"ז תירץ
 כיון דהסתיא מרעת דאסור משום לין ועדיין לא
 כאמר' הטמאים ולא נצטוו לב"כ ומלבד זה במחילת
 כבודו הו"ל לתוך דעדיין לא היה איסור להשיט
 דאכתי לא נכתב לפני עור וכו' מ"מ נתעורר לנו
 הסוגיא ויש לעיין על דברי הי"ש כיון דליר נבילה
 ופריפה דאורייתא הסדרא נוטה דגס ליר דאמ"ה וכן
 מוכח הסתיא פס' בבכורת דמשני דאי נטרך את הגמל

משום חלבושא דיש לומר דחלב בלא"ה היה לו לאסור
 דהוי כמו אוכל גמור וכמו שפי' החוס' בלא הטמאים
 דרוטנן וקופה ל"ש קרא דטעם כעיקר מדאורייתא
 מבל מקום כיון דליר טריפה לאורייתא . ואף
 שהניח תוס' בקצת תימא דמכ"ל כיון דלירי קראי
 מוצא בסוגיא דפרק העור והרוטב דף ק"ך מ"מ
 כד נעיין שפירשם בתוס' בדף הג"ל ע"ב צב"ה לכתוב
 צרנים נוכל ליישב התמיה ובוודאי לא חמיר איסור
 טרפה מאיסור אמ"ה הולפ"ז ל"ע קצת כיון דעיקר קרא
 אתילאורי ליר דהוי כמומים בעלמא ול"ש ביה
 טעם כעיקר א"כ אזלא הממ"כ של הי"ש שדאף דלא
 מיקרי חלב מ"מ יש לאסור משום אמ"ה . עוד קשה
 לי על מאי דמסיק' הש"ס בחולין דף ס"ט בחיקון
 ופסקינן צי"ד סי' י"ד לחומר דחלבו של אבר שיא
 מקצתו לחוץ חלבה של אותה בהמה אסור משום אמ"ה
 ופעמא משום דאיכא למימר דווקא היכא שיש לו
 היחרא בשחיטה התירה התורה אבל לא היכא דלית
 ליה היחרא בשחיטה לפ"ז קושי' הגמ' בבכורת במ"ע
 ל"ל את הגמלת"ל מהטמאים ומאי דמשני הש"ס סד"ס
 הויל דהתירה התורה חלב דשאני טהורה דהותרה
 בשחיטה משא"כ בטמאה או זיל בתר איפכא דע"כ
 מדאי נטרין קרא את הגמל לאסור בטמאה ש"מ דגבי
 טהורה ליכא חילוק בין יש לו היחרא בשחיטה או אין
 לו . רק זה יש לדחות דאיכא למימר דכך קאי
 האיבעיא בחולין אי אמרינן דאת הגמל אתילאורי
 דווקא . טהורה הותרה משום אמ"ה משום דיש לו
 היחרא בשחיט' ממילא גבי טמאה אסור משום אמ"ה אי
 אמ"ה נוהג בטמאה וגם משו' איסור טומאה או דילמא
 קרא דאת הגמל אתילאורי באמת גבי טהורה לגמרי
 התירה התורה אף דליכא היחרא בשחיטה וגבי טמאה
 איכא למימר דתרווייהו אית בה דמהלי איסור טמאה
 ומה לי אמ"ה או אפשר רק איסור טומאה . וכל זה
 לבתר דכתיב קרא דאת הגמל אבל אי לא הוי כתיב
 האי קרא לא הוי אפלנינן כלל בין יש לו היחרא בשחיטה
 או אין לו רק הספיקא כולל לנו לבתר דגלי קרא
 וד'וק בע"ה :

והנה

הקושי שהציו בשם כבוד אביו גאון עמינו
דמנ' ללהתיר מחריצי חלב דילמא דווקא
לפטר שהול'ו מי חלב ממנו הוא קושי' ענומה והובא
ג' כ'בספר הכרתי ופלתי בסי' פ"א עיי"ש תירונו :

ומה שהאריך אח"כ בדין יולא מן החי אם נאסר לב"כ
כל אריכותו ללא כורך כי נעלם ממנו דברי קדשו
של הרש"ב ב' בחולין בפרק העור והרוטב דף קכ"א
ע"ב שהציו בשם הרמב"ן תירוץ נכון דלר' דיליף
מן ובשר בשדה טרפה האך נאסר לב"כ בשר מן החי
ומסיק דוודאי היך קרא דאך בשר בנפשו דנאמר לב"כ
ר"י מודה דתרווייהו משמע וא"כ כיון דילפינן מן
ובשר בנפשו ממילא כל היוצא ממנו אסור וכן מסיק
הכרתי ופלתי בסי' ס"ב דגם לב"כ נאסר ומה שהערה
מן לסחורה ג' כ' מוזכר שם עיי"ש ואין לנו להאריך :

ומעתה

נתחיל לבאר מה שזכרה יסודו על
התוס' דסנהדרין ועל מס' בכורות .
והנה קושי'ו שהתחיל בראשונה וסיים בו באחרונה
שמחמי' על תירוק הש"ס דלהנאה הא תלתא כתיבי
מיושב היטב בלי פקפוק כלל כפי מה שהאיר ה' עיינו
לעיין בספר החינוך להר"ה בפרשת משפטים בלאו
דלא תבשל דגריכי תלתא קראי א' לאיסור בישול
וא' לאיסור אכילה שלא כדרך אכילתן וא' לאיסור
הנאה שלא כדרך הנאתן עיי"ש היטב ותמצא נחת .
ולפ"ו שפיר משני הגמ' דלריך קרא להנאה דוודאי אי
מותר בהנאה מותר מ"מ חד קרא משא"ב דאסור
בהנאה לריכי שפיר תלתא ודי בוו למצין . אבל
לר"ש דסובר באמת דהוא מותר בהנאה ונס אית לוי'
בכל איסורין שבחורה שלקין שלא כדרך אכילתן כפי
שיטת מהר"ש ומהר"י בן לב' בשבועות דף ק"ג ע"ב
דחזי שיעור ושלל כדרך אכילתן שווי' ע"כ כל תלתא
קראי לא אתי רק למילקי על בישולו וליכא לאקשווי
למה לי תלתא דב"ה ל"ה ל"ה ל"ה לכל אידך תנאי דלא ילפי
מלא תבשל אכילה והנאה דכולהו תלתא אתי לבישול
וכמה אזהרות מצינו שנאמרו ונסנו ונשתלשו ודו"ק .
מה שהאריך בתוס' בסנהדרין צפי'
של התוס' . מה נעשה שלא שם לבו

לעיין בדברי ראשונים ואחרונים ושנה ד' חז"ל אם
ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם הדריך הסופר כמו
ספי' הפרי חדש לפיר"ש דוודאי לא בא הכתוב לסתום
אלא לפרש ומה"ת לנו לומר דהחורה אמרה לא תבשל
רק טיגון היכא דלא שייך בישול כלל אבל באמת אחרי
שהחורה מיירי בחלב ממש בודאי בכל עניני בישול
אסרה חורה הן בישול או צלי או טיגון והוא הדריך
הפשוט ונראין דברי אמת וכן העלו האחרונים הלחם
הפכים והצית לחם יהודא דברי הפ"ח לפסק הלכה
וכן העלה הכרתי ופלתי להלכה והוסיף עוד לחוק
דהוי דאורייתא כיון דהצרייתא אחריבא מפורשת
יכול בחלב אמרת יש אם למקרא אלמא דהך ברייתא
סברי דאף טיגון לבד הוי בכלל לא תבשל וטנן
ק"י ל"ד שם לקרא ממילא הוי דאורייתא כך העלה
הוא להלכה . ואף אם יש לפקפק על הילכתא אם
יש אם למקרא מ"מ וודאי דברי אמת דברי הפ"ח
כיון דאידך ברייתא סברי דלא תבשל טיגון לבד משמע
מה"ת לעשות פלוגתא לחוקה כרחוק מורה ממערב
אע"כ פי' של הפ"ח אמת ויניב אף לאידך ברייתא
וודאי הכל במשמע רק טיגון לבד לא ניחא ל' לאידך
ברייתא :

ואנוכי

תולעת ולא אית טביא עוד ראיה לדברי
הפ"ח לפי מה דמצינו בגמ' צנחנים דף
ל'ה ע"ב אין לי אלא שבישל בו עירה לתוכה רותח
מניין וכו' ושם מסיק הגמ' צנחני' בלאו באור התנו
דהוי בישול בלא בלוע ועיי' שבתוס' דף ל"ו ע"א
ובאמת עירוי ילפינן משם והנה מכאן מוכח כפ"ח
דע"כ בישול מיירי בכל גווי הן צלי או טעון כיון
דחזינן דלא צריך ריבוי רק לעירה דהוי בלוע בלא
בישול אבל לא קאמר הגמ' אין לי אלא שבישל בו נבלת
בו בחנור גופי' או כטנן בו כיון דהאיבועי' לא
קאמר רק תלאו בחנור עיין צרם' דווקא באור דהוי
בישול בלא בלוע וליכא למימר דבאמת כולהו אינן
אתו מרובויי דבוי ישנן ואף עירוי קשה ממ"כ אם
הסברא נוטה דהכל מרבי קרא הול' אף בישול בלא
בלוע אע"כ מוכח לומר דלאו הכל מרבי קרא וא"כ
מנ"ל

מג' לרצוי עירוי דהוי צלופ בלא ביטול סוף דמסמי
 דקדושת המזבח רק פישול צמים בקורה ולא צלי
 ולא שנתן דלמא לא אתי לרצוי דק צלי ופינון דהוי
 ביטול וצלופ פש' בלזה לא צריך לרצוי כלל דהכל ככלל
 בלא ביטול ואין לנו להאריך בפלסול לנאט חוץ
 מהצדקה רק מה שצריך לחזק צע"ה לדבר הנוגע
 למצוינו והוא הכלפ' דרש"ה נכונה לחזק ולתמץ
 דברי הפ"ח :

זכור שהעלה עפי' חכמת הספיעית בנסיון שלו
 שמי חלב הוא מתוק אפי' אומר אל
 הביטול ד' נסיון ונס לא דעה הכי וגם הד"מ צפי'
 ש"ה צמה שהשיג על הכי שרובה להוכיח מצדדי הטור
 דפי' כמירי מניסיונה דחלבא דשילובא איך אין רשוי
 לטעות כלל והד"מ השיג על הכי דמירי לעכין ביטול
 שלם שגב' לטור דברים פי"ט וזה גרס הכל
 בצביל שסמך על חכמתו :

זכור שהעלה להיות משכה במקומו ולסתור דברי
 כבוד אביו גאון פלגיו : כבר הקדמתי
 שמה צדד משכה שהוא כלול וברור כשמש שהנצינה
 צדדי דאורייתא וכמו כן החמשה כמו שהוכחנו
 שדברי פ"ח אמת כמו שהסכימו האחרונים וכמו
 שגדלם בעליל מחשבת התש"ב דהיינו כיון וכבר
 לטעם שגב' הוא כמ"ה אציהם בן אבן ספואע ודבריו
 דברי אמת וזק :

זכור מה שבנה בפלעצמו צפי' ז' בדברי רבינו
 שמחה עפי' מחקר ונסיון חס לזרעא דלבא
 לעקור תוחתו הקדושה עפי' חכמת הטבע ואפי'
 אבאר צע"ה החונן לאדם דעת פי' אמת בדברי
 רבינו שמחה וזוהי תהא ליהודים טורה ושמה
 ואילו הי' משים לבו לעיין בסוף דברי רבינו שמחה
 שודאי לא פלה על דעתו צפי' זה אשר לא יעלה על
 דעת האדם דעיניו גולות דרבינו שמחה מסיים
 שוף דבריו כמו שיצאה מן האם מעורב עם האוכל
 והכוחות שהשיב להרמ"בן על דבריו שסובר דמי
 פלג אסור משום אמ"ה משום דכל מידי דאפי' מן המי
 הי' אפי' כחי והבא נמי אמרינן דמי חלב לאו חלב

מיקרי ועל זה השיב לו דודאי לכל מילי מיקרי מ
 חלב בשם חלב אפי' אם הוא לבדו בלי האוכל אבל כפי
 רמזה לנו התורה בחלב אמו שלא תטעה לומר דמי
 חלב נמי כחלב על זה אמרה התורה בחלב מה שנקרא
 לכל עינינו חלב הן האוכל דהיינו החלב ממש והן
 האוכל צעמנו דהיינו הנצינה והחמשה והן המשקה
 לאחר שנפרד מן האוכל דהיינו מי החלב לעצמו
 אפי' עפ"כ בכאן אפי' אומר לך בחלב אמו לגלות שאין
 מי חלב לאחר שנפרד מן האוכל מיקרי חלב דדוקא
 היבא דהוא מעורב עם האוכל עדיין נקרא חלב על
 שם האוכל אבל לא לאחר שנפרד ומי שנתן לו ה' לב
 להבין ולהשכיל יבין ויביט שח"ל כוונתי לדעת אמת
 שכוונת רבינו שמחה דהתורה מיעטה כאן בפירוש
 מי חלב לאחר שנפרד אבל וודאי האוכל גופי' דהיינו
 הנצינה והחמשה לא עלה על דעתו כלל הלא מדרייק
 בדבריו שכחב על מי חלב כמו שהוא מעורב עם
 האוכל דמשמע דחליקן הטפל צעיקר ואם הטפל
 מעורב עדיין עם העיקר מיקרי חלב אבל לא לאחר
 שנפרד דאפי' זר של המחבר הכי הול' דלא
 מיקרי חלב אלא כמו שיצא מן האם אבל לאחר
 שנפרדו חלקי יסודותיו זהמזה לא מיקרי חלב אלא
 וודאי דעל האוכל גופי' דהוא עיקר צע"ה לא עלה על
 שום דעת לומר דלא מיקרי חלב דחמא לילין מזה
 וכינא בזה אלא דעל מי חלב קאמר דדוקא
 כשהוא מעורב עם האוכל ולא לאחר שנפרד מן האוכל
 ובלא"ה הך דרשה דאמולאו דרשה גמורה דמלינו
 כמה דרשות שדרש חז"ל הוי בחלב אמו לר"ה הגלילי
 יאא עוף שאין לו חלב אפי' עיין בחולין דף ק"ד ת"ד
 בחלב אמו ע"ש ברש"י ואין לנו להאריך בתיבת אמו
 שלא לנשות מדרך אמת ומה שרובה להוכיח מלישנא
 צפסק דחמשה וחלב כלול והצליע חוץ דבריו אי
 גרסינן בחלב צו"ו מי יבא אהרי ר"ה המלך מזה
 אין הוכחה כלל אפי' אם היה הגירסא כך דודאי אפי'
 כך הגירסא הך כשחזר ונקפא אחרווייהו קאי גס
 אחמשה דלפעמים צימי הקור גס החמשה נקרא
 ונקפא והבי' הביא חיכוף סמוך לזה דעת הרש"ב
 דדוקא

דדוקא כשנקטש צחיי הנהמה וכן הובל צש"ע וכן הסכים הצ"ח :

וזה מלהזכיר חלילה לומר שהחמאה בכלל נקרא פירש"ט הנט נא ורשה מה שהביא הד"מ צסי"פ"ט ס"קד' וו"ל וכן פסק באו"ם כלל מ"ט דאם חתיכה חמאה או גבינה דברחשוב שעשאו מבהמה טרפה ונתערב באחרות אינו בטל . הרי מבואר להדי' דהשו' גבינה וחמאה זה חשוב כמוזה . ומי שיש לו לב להבין ולהשכיל יקיים מאמר הכתוב צאי לך בעקבי האלון ואל תפוש תורת אמתך שאבותינו ואבות אבותינו לא חלקו כלל בין גבינה וחמאה עם בשר ובין חלב עם בשר ובלא"ה בזה כבר הודה המחבר שאין לו עליו שום משען ומשענה דהגירסא דחלב כלול הוא עיקר :

ומה שהעלה והאריך דקשי' לי' למהלל הביא הגמ' הך קרא דחמאה צקר . לא ידעתי כונתו אם לסייך תירושים שלל הביאו הך קרא דארץ זבת חלב ודבש מאי בעי בהך קרא דארץ זבת חלב חגיגות של צבת רבן יודעים דהוא . מוקדם שני פעמים בפרשת קדושים ובפרשת עקב ובאמת קשה להנך תירושים דלמהלל הביאו הך קרא דמפורש בתורה והכרתי ופלתי התעורר מזה צסי"פ"ט . ומדי דברי בו זכור אזכור שיש לי מקום עיון בדבריו במה שרצה לומר במה דדחי הגמ' דילמא לסמורה קאי דריחוי אליבא דר"מ דאית צי' תרתי איסורי דס ואמ"ה דע"כ ז"א דבלא"ה צריך לפרש דמאי תירוץ הגמ' על דרשה דהטמאי' לאסור זירן דאית צי' איסור טומאה מדשרי' קרא איסור דאמ"ה דמאי ענין איסור אמ"ה לאיסור טומאה אף אי אמ"ה אינו כוהג בטמאה ולמ' דאמ"ה כוהג בטמאה מכ"ש קשה מכ"ל להתיר תרתי איסורי דבכ"מ אמרינן אין לך בו אלא חידושו וע"כ צריכין לומר הואיל דהתירה התורה חלב והוצ' לו מאיסור אמ"ה ובזוהאי דחלב עדיף יותר מנייר ובלאו דרשה דהטמאי' הו"ל לאסור כקושי' החוס' דוודאי לא גרע מרוטבן אפ"ה התירה החמאה ממילא הוצ'ו נמי מדרשה דהטמאי' לענין טומאה . ומה שרצה לסתור בהנהגתו דילמא שאני דס מא"מה

הואילדיש לו היתר בשחיטה קשה לפ' איסור טומאה ג"כ אינו מוכח דלית ליה היתר בשחיטה וע"כ צריכין לומר דהאיבעיא קאי התם אליבא דמסקנא לאלו שגילה לן קרא דאת הגמל אנו מסופקים שי התורה גילה לן דמשה החירה איסור אמ"ה משום דיש לו היתר בשחיטה וממילא שאר איסורין דלית ליה היתר ילפינן מטומאה או דילמא דווקא איסור טומאה אסרה תורה אבל אמ"ה עותר לגמרי אף דלית ליה היתר ואיפשר גבי בהמה טמאה מ"מ תרתי אית צי' אבל בשאר מקימות כגון אס יאל האבר לחץ לגמרי הותר . וכבר עוררתי מזה למעלה דע"כ האיבעיא קאי אליבא דהמסקנא לאחר דכתב את הגמל אבל בלא זה לא היינו מפלגינן כלל דאל"ת עדיין קשה את הגמל ל"ל ובע"כ מוכרחים לומר שי לא כתיב את הגמל היא ממלינן מה לי איסור אמ"ה או איסור טומאה או איסור דס . וכחזר לענינינו להך תירוץ דעביא קרא דארץ זבת חלב ודבש לק"מ דהך קרא קדש ולא יניך סירחי' ממילא קשה מהך קרא ואם רוצה לומר כחידושו של הכרתי ופלתי דילמא משתבח קרא צסורה נס מהאי קרא לק"מ :

ורגה לא נח ולא סקט עד שהעלם מלוחים על אור תורתיו בעל המסדר שער אפרים אשר דבריו דברי אמת וזרק בודאן גם הוא פי' דברי רש"י ותוס' כפרי חדש שהם צדורים לענין . והמחבר כסא דהרסנא הביא הפ"ח ריש דבריו במה שהתעורר מפסוקים ויבטלו וכו' אבל סוף דבריו לא הביא ושם דרך לפעמו צפי' רש"י ותוס' והוצ' מהכלל ללי וסינין . וכל מי שיש בו דעה ובינה יצין וישכל סדברי הפ"ח אמת ונמו שהבאתי ח"ל ג"כ סמך מבט' דזנחים . ואף מי שירצה לתקוק על דברי במה שלא רציתי להאריך בו מ"מ יראה שהאמת כולל בעליל דפשמיה דקרא היכי דכתיב לשון ביטול מיירי בכל גווי וזלי וסינין הכל דלורייתא זכנו שמועצ' נמי מחך החשובה שהזכרנו . ומה שרצה לרמות אותו דלש שייך טעם כעיקר לענין פליטת צלי' בודאי צדק ל' דגבי בשר בחלב אף לענין פליטת כלים

כניס כרי דלורייתא • ורליס סחת פניא בהשקפה
 דלמנה במה שהניא הש"ך סי' ל' דהסינ על הב"י מה
 שפיר דלס היה בפלים בלוע מב"ח דלולא הסדרא
 אל ריבנו ספרים דלסי לחודא ספ"ה חנ"כ והוא
 פדנ עליו וסח"כ מניא בשם הב"ח דסודר ג"כ
 כ"י דלפ"ה נבי צ"ח חנ"כ ומסיק שם סוליס"ל
 דבין דנא מב"ח דיינינין ליה כב"ב ולי סמרינן
 דכל סלוק מב"ב הוי פגם כפיקר דרבנן בודאי
 לא ש"ך נב"ב למד חנ"כ כיון דנוף המצא לא הוי
 רק מרובנן פ"כ מוכח דלפ"ה פלימת גלים
 סמרינן נבי צ"ח טעם כפיקר דלורייתא • ומעתה
 אמר פניקיר לי ספרים שהאיר לנו בלוד תורתו
 שסממיה סף מפלימת כלי בשר הוא דלורייתא •

וסתמבר גרס לו ספורה הלכה לזכות במקומו נגד
 כבוד שבין והו' כבוד גאון עחינו עטרת ראשנו
 ויהי הוא העופה כך לא מסתייע מילתא לפודות
 פולגס וטעה בדבר משנה וכתה שניאות • אבל
 פתחו נחיק בחומתינו בענין החממה והגניבה
 שהיא דלורייתא :

ורג"ה • להגיל האשל הגדול הש"ך בסי' פ"א
 שהסינ עליו ספר"ח דלפי דברי הש"ך
 דמ"ד דוקא סין חלב חידוש והגריתי ופילתי השינ
 פלן ע"י דברי הש"ך דבשר דוקא מאי פ"ב פ"ג הנמ'
 במלין בלבר פ"ב ללח"ס ח"י בהיתר שחיטה
 סימק לים דבשר דוקא ומה לנו לתלות בהיתר
 שחיטה • כל"ע דכוונתו הוא למה שכתב בסוף
 דבריו מב"ש מי חלב דהיינו בכללמאחים מנה דזאו
 חר הסגרא סף שהוא חידוש דהיותו ראוי לבשר מן
 חמי"ה מותר והקל ממנו יהא סכור דזה הוי כחרי
 פידוש ואנו פ"ק לנו רק חידוש סהך אבל לא חרי •
 וסו הכפלה לתולעת ולא פ"ש כמוני וסין סנו שומרים
 סמלית רק הטעם :

וקודם שנקיים סענין הזה אביא עוד מה שכתב
 לע"ד ל"ע על הר"א דהר"א ש' בפ"ק
 דסמלית הביא שם בכך פניא שהזכרנו ח"ל סע"ג
 וליכא סממיה דלתי תתי חלב ונניס ושרי מ"ע פ"כ

חידוש • כיון שאין פניהם שווין לביאמת מן הסי ולינו
 בענין סהך וכן י"ל לפרש נב"ב דבש דבורים לקמן דלא
 דמי לחלב פ"כ כיון דכל שלר סמ"ה סכור מיקרי הני
 חידוש עכ"ד • והנה לפי תירוץ שני של הר"א סד"ק
 דהוי שני דברים מ"מ הוי חידוש לפ"ק קשה מאי פ"ק
 הנמ' בסוגי' דמשרת מאי חידוש' דבב"ח סלימא
 מסוס דהאי לחודי' והאי לחודי שרי כלאי סכורס נתי
 דמה בכך כיון דבכל עיניס שבתורה היכי דכל חדא
 וסדא לחודי' שרי בהדיא כמו שרי' רק בהני חרי סכור
 וס"כ מ"ג הוי חידוש וסף שיש לחלק מ"מ ספתח פ"ג
 למצגי דעת תורה :

ורג"ה סחרי שגמרת בי' ל' לבאר לעדת ישראל
 סאין ברבני בעל המחבר כסא דהרסנא
 שום ממש עלה על רעיוני לעיין בספר בעל המחבר
 פרי מגדים ומלאת יודאיתי שגם הוא הסכים לפר"ח
 פ"ך הביא בשם ספר סלח צלולה שר"ה לחלק בין צלי
 לטינון דטינון יותר קל מצלי ולהקל על ידי זה בהפסד
 מרובה בהכאה • במחילה סלף פעמים מעמדות
 הקדושים קילר מלר מלר במובן • עיינתי שם
 שהרפס בסוף ספר מנחת יעקב שהמעשה היה
 שהיה יקרות גדול בחלב וכתודע הדבר שמוכרי כרות
 מערבים חממה עם החלב ולידד להתיר מחמת
 שהוא שעת הדחק מחרי טעמי חרש דיש לחלק בין
 צלי לטינון דטינון לא הוי בכלל ביטול ועוד יש לסמוך
 על הרמב"ם היכא דלא הוי כזית בכדי אכילת פרס
 לא הוי דלורייתא ומכא הני חרי טעמי לידד להקל
 בשעת הדחק בהכאה ומעתה פ"ק שעת הדחק ראי'
 שהוא נוגע לסכנת נפשות כמו שמלינו סמחללין
 ליולדת בשבת בהלקח הנרות סף בסומא ובכל זה
 לירק להתיר דעת הרמ"בם היכא דידוע שאין בו כזית
 בכדי אכילת פרס • וכל זה סף שלא התעורר הסלח
 צלולה מהך סברא לחומרס דיש סם למקרא •

והנה בלמח בעל המחבר ספר פרי מגדים דחה סותו
 חכתי ופילתי דלא קיי"ל הכי כי יש סם למסות
 וסנוכי חולעת ולא פ"ש יראתי להכניס ראפי בין
 ההרים הגדולים וצפרט בענין רחב ועמוק מאד

מה שהתוס' בעלמו הגיח בל"ע בכמה מקומות אמנם
 אי שירג דחצה בש"ס ופוסקים קרוב הדבר לפאר
 עיזנו דמדי ספיקא לא נפק הלכה כדברי מין לפ"ז
 הוי כמו תרי ספיקי להחמיר בדאורייתא חדא
 מאי דתלי בפירוש רש"י ותוספת דרובם ככולם
 מסכימים לפי' של הפרי חדש מלבד הסלת
 בצולה שרובה לחלק דמיגון גרע יחד והדבר
 זה בעלמו ל"ע צדון כזה שחלי' שפי' וגם
 רבים נגדו אם הוא בכלל גדר הספק ויחד כדברי
 הסולת בצולה אפי' כן נשאר לנו הספק דיש אם למקר'
 וביותר לפי מה שהעלינו דהסברא נוטה שלא לעשות
 פלוגתא רחוקה צפי' הפסוק כיון דהך צרייתא דיש
 אם למקרא סוברו דאף מיגון לבד בלא ביטול כגון
 חלב אי לאו דיש אם למקרא הוי אמרינן דקרא פיירי
 בחלב ולאידך צרייתא כאמר דהקרא לא פיירי
 צמיגון כלל דיו לנו לומר כסדרת פרי חדש כיון דרוב
 ביטול דנאמר בקרא פיירי בכל גווני מה"ת כוליא
 זה אלהכלל - אבל לא כפי שעלה על דעת המחבר
 בעל כסא דהרסנא כאלו ניתנה מסיני דא"א כלל
 לעייל בגישנא דלא תבשל זליוטיוגון - וכל זה להוסיף
 ולחוק בקשר אמיץ וחוק שלא להקל כלל אף בחמשה
 דק כהסלת בצולה וכמעשה שאירע דהוי שעת הדחק
 ומתקן לזה דעת הרמ"בם - אבל לא כדעת המחבר
 הנ"ל לעשות מהגביה איסור דרבנן ולחמשה בכלל
 מנהגא בעלמא ולהוציא זליוטיוגון מכלל ביטול שהוא
 כגד דעת הרמ"בם זלעשות כל הפוסקים כאין נגדו -
 ואנחנו נלך אחר דברי רבינו הקדוש במחני'
 דהגביה דאורייתא והחמשה כמו כן דאורייתא כמו
 שמבאר בחש"ב ונשער אפרים וליוטיוגון ודאי
 דאורייתא כמו שמבאר מהני תרי אשלי' דברבי
 גוספו עליהם האחרונים הלחם הפנים והביית לחם
 יהודא ותבתי ופלתי ופרי מגדים והסלת בצולה
 כולם כלאחד ענו ואמרו דליוטיוגון דאורייתא ומי
 שנתן לנו מקרא ומסורה הוא ימסר לנו תורתו וישם
 בלבנו אהבתו ויראתו :

ב: ומעתה נתחיל לנבאר מה שהביא המחבר
 והפתיק שו"ת הרא"ש סי' פט"ה
 דמתיר בלי ספיקא לרכוב בשבת בשביל כבוד הצדיק
 דהיינו אדם נכבד שהוא על הדרך ויהא צריך ליטול
 במקום שאין מכירין - צודאי חלילה להרהר כי כן
 צודאי שכן מלא השו"ת בכ"י אבל זה פליאה רבה
 ופנומה שלא מלא השג"ר על תשובה הלז - הלא
 צודאי יש כאן טעות או חסרון בתשובה הלו וממתי
 ריבוי האמן כאבד - או כחלף - וכל מי שיש לו לב
 להבין יבין ויבין שחלילה להורות הוראה כזו ותמה
 תמהאקרא - וטעם שנבאר רגוף הדק יש לעיין במה
 שכתב שיש להתיר או לילך בעגלה או לרכב או לילך
 חוץ לתחום צודאי ראוי הי' לתפוס הקל הקל החילת
 וכאן הסדר מהופך כך נעין היטיב צמי' דס'ו בל"ת
 צמ"א ובסי' רמ"ו ועיין בספר תוספת שבת שמישב
 דברי המ"א דלא תיקאו אהדדי ולפי דברי הנמ'
 דיקן ס"ל דיש צרכיה איסור חומין פ"ש צמי'
 רס"ו בתוספת שבת - והנה האבן פוחלדונה ליישב
 הירושלמי פ"ש ולחרץ הב"י דרכו לאו כמהלך
 ולכאורה יש לתמוה על הני חלחא פמודי פולס
 (המ"פיות ש"ת"ע) שנעלם מהם מה שהביא הב"י
 בצד"ה ח"ל כחוב בתשובת הרשב"ץ מה שהתיר
 בשבת במקום סכנה דוחקא לילך על רגליו ולא לדרכו
 דרכו כמהלך ויש יותר איסור צרכיה דתתי' פי'
 צ"י איסור רכיבה ואיסור חומין - הרי מבואר
 צהדי' דהב"י סבר דיש איסור רכיבה דרכו כמהלך -
 והנה הרא"ש כפי שפי' הב"י צמי' ש"ה מבואר דסוד
 בלאו חששא דשמא יחחרך זמורה יש עוד איסורא
 כפי מה שהביא הירושלמי הקרא דלמען ינוח מוכח
 דהוי דאורייתא וכמו שפי' הב"י שמצעת צרכיהו -
 הוולא לנו מזה דמ"מ צרכיה פי' תתי' או חלת
 דהיינו איסור רכיבה משום צפר צ"ח כמו שפי' הב"י
 ומשום שמא יחחרך זמורה וגם משום חומין כפי
 מסקנא הב"י בצד"ה דרכו כמהלך - ובעגלה אם
 הוא מנהיג בעלמו נמי איכא חלחא כפי שהביא המ"א
 צמ"ר"ל בן חניב דלהרא"ש גם על הקדון פיכא
 חומין

תחומין • ואם העבד מנהיג אי"ל תרתי דלס
 שי"ן שנה יתחוד ומורה • ולפי הכי היל"ל או לילך
 שן לחמוס או לילך בעגלה אם הנכרי מנהיג או
 לרבו זה קשה מאוד על עמוד תורתנו הר"ש
 גל"ה שב"מ דבריו מדויקין הדק היטב כבשמים
 דלס וכן דבריו מהפלין • מ"מ מעיקר דדינא
 דה"ל מ"ל להתיב א' משלש אלה מפני כבוד
 דתורה ובקצתה עד יסוד הדבר מלינו דעיקר
 כבוד התורה נלמד בהש"ס גני מת שהחורה
 תורה נבד ואל תעשה ופי' מלינו בשנת פרק
 תמניי ד' ל"ד ע"ב הוא שכבא וכו' ע"ס •
 ומסיק שם דשני לכרמלית אפילו אליבא דר"י •
 והנה בספר תורת האדם האריך דר"ח פוסק אף
 לר"ש ב"ה אף דהוי מלאכה שא"ל לנופס משום דמי
 קפיש כיון דיש גמי ששי"ך מלאכה הנריכא לנופס
 רבוא לומר אף על מלאכה דאורייתא דשני' ואין
 לנול האריך בכל דבריו שמוץ לטובתינו רק כחפוס
 קפיל סמוך דבריו אפילו אמרה לככרי אסורה
 והעלה אף דב"ט מחירין שאני שבות שבת דאיסור
 פק לכה משבות ד"ט ומביא ראיה מבמרא דבינה ע"ס
 ואס"כ מסיק בשם יש מי שאומר דמ"ה לא מחירין
 ק"י שבו"ס דלא ניחא ליה למת שיתחלל שבת בדבר
 דלי' ב' מלאכה המפורסם בשם מלאכה ולא התירו
 דק כרמלית דהכל יודעין דלית ביה שום מלאכה ואין
 צו משום מרשית העין • ומעתה כיון דהר"ש
 התיק בפרק המלניע הגמ' כהווייתו ולא חילק כלל
 דלכ"ס דשבת דמלאכה שא"ל לנופס פסור אבל אסור
 מותר אף לר"ס ממילא מוכח דסובר כר"ח •
 ויש הוכחה דהר"ש וודאי סובר כר"ש דמלינו דהטור
 פוסק להדיא כן בריש סימן רע"ח ב"ה ומסתמא לא
 יתנוק על אביו הר"ש • והנה בסימן ס"א מביא
 בקורר אלא שר"ח פוסק וכבר הקדמנו הטעם של
 פ"ת שלא לסתור שום שבות בשבת דחמיר דהוא איסור
 סקילה דק איסור טלטול לבד מחירין • והנה
 ראיתי בריש הספר של המחבר הג"ל סימן ס'
 מביא תשובה אמת צידון החולה הי מיניהו עדיף

איסור מתקנה שהוא משום לתא דהבנה או איסור
 תחומין • והנה מוכח שם דהר"ש הורה להשאיל
 דלענין הליכה בלדס עצמו חוץ לחמוס יכול להיות
 דעדיף יחד איסור תחומין מאיסור מתקנה לאכילה
 דהוי כעין דאורייתא או לכל הפחות שניהם שווין •
 ומאחר שראיתי שם בלבוש עירוף הן בדברי המג"י
 מה שהביא בשם הרמ"ב דחזר שאינה מעורבת עדיף
 מאיסור טלטול • והמחבר השיג דשם לא מיידי שם
 מאיסור פ"ת • ושניהם לא ראו ספר תורת האדם
 אבל לפי שזכרתי לראות ספר תורת האדם אעתיק
 דבריו אות בלות כהווייתו וז"ל ואי קשי' והא טלטול
 מלאכה שאין לה עיקור בתורה היא דומיא דכרמלית
 ולא התירוה משום כבוד הדבריו אפילו בדליקה בלא
 ככר או תינוק ור' יהודה בן לקיש דשרי משום דילמא
 אתי לכבוויי אבל לא משום כבוד הדבריו יש לומר
 דת"ק אסר משום דאיפשר ליתן עלי' ככר או תינוק
 ואין לך מקום דחוק שלא יהא המליל יכול ליתן ע"ד
 ככר או תינוק ור"י בן לקיש סבר אי מנרכת ל'י
 לשהדורי בתר ככר או תינוק אתי לאכבוויי משום
 שאדם צהול על מתו עב"ד הרריך לענינינו •
 הנה זכינו לראות שאין שום הפרש בין איסור טלטול
 לכרמלית לפי דבריו • ומעתה צודאי לפי דברי
 הר"ש שבעצמו א"א לדמות כלל היתר כרמלית לאיסור
 תחומין דאסמכוהו אקרא דאל יאס אף אליבא
 דרצנן •

ומעתה

נחזור לענינינו הטור פסק כר"ח וכן
 הסכים הכ"ח בסי' שי"א דהכי
 נקטינן כר"ח שדבריו דברי קבלה והמ"א בסי' שי"א
 ס"ק י"ג הביא בשם תה"א מה שהעלה בשם יש מי
 שאומר דהיינו משום שרצה להחמיר אף בשבות
 דשבות בדבר פרהסיא אבל זהו כיתד שלא
 חמוט שלא להוסיף ולהתיר בשבות דשבת שהוא
 איסור סקילה יותר ממה שהתירו חכמ"ז ומעתה מי
 ירים ראש להתיר א' משלש אלה כדי שלא לנאת בלי
 כס"ף • צודאי מי שהוא צנדר החיישים על לבו
 שלא יחלל שבת בפרהסיא • ואם לא ניחא למת מכ"ס
 דלס

בלב ביחא לי בחייו ואין לך ציון גדול מזה מי שרואה
 איש יהודי יושב בעגלה או רוכב או הולך חוץ לתחום
 בשבת יהא דומה לעדת ישראל הוואים אותו כאילו
 מוטב עלים בשבת מה יענה להם אנכי איש מכובד
 יענו ויאמרו לו האתה חסיד יותר מדבינו הקדוש
 שזקף עשר אנצעותיו למעלה שלא כהנה מעולם הזה
 ואף על פי כן סידר לנו במשנתנו במסכת פיסא
 בעל הבית העובר ממקום למקום יטול וא"ל לשלם
 כשיגיע לביתו אפילו ממדת חסידות כמו שמסיק
 הש"ס בחולין דף ק"ל ע"ב דפסקינן כחכמים דעני
 היה באותו שעה וזהו כבוד שמים וכבוד הבריות
 שיאמר לא רציתי לחלל שבת ולא להיפוך שהוא נגד
 המוש והשכל ונס הדבר בעצמו שכתב אינו מובן
 שכל שהוא איש נכבד ובמקום שאין מכירין איפכא
 מסתצרא במקום שמכירין הוא ציון גדול הלא עלזה
 דוהלצנו שכל חכמי וליומדים ההולכים כדים ונעים
 מצייתם להמציא טרף ללמוד עם חלמידים ובוודאי
 גם צדיקים מצויהם כמה פעמים חלמידים אין זה
 רק מאות ציון במקום שמכירין אותם ומי שנצו
 צעיקו וצח יד ליטול לדקה אף במקום שאין מכירין
 מ"מ הצאתי ראיה ענומה שהוא בכלל מחלליה מות
 יומת באחת משלש אלה אס ברכיבה כבר הקדמנו
 לשיטת הרי"ף והרא"ש וכמו שהביא הב"י דשביתת
 בהמתו דאורייתא הרי הוא עובר על עשה דאורייתא
 ועל שבות דרבנן משום שמה יחתוך זמורה דהוי כמו
 עיקר דאורייתא שיש בדבר הזה שהוא עושה בעלמו
 חשש מלאכה דאורייתא ונס איסור תחומין דמסקינן
 דרכוב כמהלך ואם שהוא רוכב על בהמתו של נכרי
 דלא שייך שבייתת בהמתו מ"מ מתרי איסורי דרבנן
 לא נפיג והעובר על דברי חכמים חייב מיתה
 בשאר איסורים מכ"שכ בשבות דשבת דחמיר יותר
 שנוגע לאיסור סקילה ואם הוא יושב בעגלה אס הוא
 בעצמו מנהיג אף שהוא בהמתו של נכרי מתרי
 איסורא לא נפיג דהמעין בהרא"ש צ"פ מי שהוציאו
 דף ימא מפודש לדעת רשב"ס איכא איסורא שמה

יכח וירד מן הקרון ואין לו אלא ארבע אמות . ולפי
 מה שהעלה המ"א צפי רס"ו דיש עגלה שהיא כרה"י
 אף דאין לנו דה"ר יש חשש הוצאה בשום דבר שיש
 עליו מרה"י לכרמלית והרא"ש הוסיף שם איסור
 משתמש בצ"ח דהוי בעצמו תרי . וגוסף לנו לשיטת
 ר"ל בן חביב כמו שהביא המ"א בשימן ש"ה ס"ק י'
 איכא איסור תחומין ואם לילך חוץ לתחום מי הוא
 שיקל לא מאס ידיו ורגליו בצ"ח מר כבר הקדמנו
 לפי שיטת ר"ח שדבריו דברי קבלה וחלילה
 להקלו וכמו שהקדמנו דהרא"ש ג"כ מודה איסור
 טלטול וודאי ובוודאי דאיסור תחומין זכמו שהעלה
 בהמ"ח כסא דהרסנא בעלמו דאין לדמות איסור
 טלטול לאיסור אכילה דהוי משום לחא דהכנה :

ויש לי ת"ל עוד הוכחה ברורה הלא מצינו
 פלוגתא דרבנן צפי שכ"ח צ"ח צדון
 חולה שיש בו סכנה אס לשחוט בעצורו עדיף או
 להאכיל לו נבילה עדיף והנה דעת המחירין להאכיל
 לו נבילה הוא כפי מה שהעלה הב"י שם דת"ל אס
 שבת הותרה לחולה או דמיו ודעת הר"ן שם דעובר
 לשחוט משום דבנבילה על כל כוית שאוכל הוא עובר
 ומעתה ה"ל יש לדמות איסור תחומין למק שהתירו
 חכמים איסור טלטול דנבי איסור טלטול לא הוי רק
 פעם אחת ונבי איסור תחומין על כל פסיעה ופסיעה
 שהולך עובר על איסור דרבנן . והו להוסיף ולחזק
 שהוא צ"ה סברא ישנה וכ"ש שזהו יסוד אמת כמה
 שהצאתי דברי ר"ח וכמו כן לדעת יש מי שאומר
 ובוודאי ראוי לומר כל העובר על זה בכלל העובר על
 דברי חכמ"א ועונשו מפורש אפילו בהליכה לנד
 הוא עוברין :

ובביא עוד ראיה הלא מצינו בהלכות י"ט סי'
 חקכ"ובמ"א ס"ק ד' צ"ס הכ"ה .
 והליכה חוץ לתחום דומה לקניצת ארזים ובמקום
 שהיהודים דרים שם דאסור אפילו בארס מפונסם
 הרי עינינו רואות דהליכה חוץ לתחום הוי פרהסיא
 והלא מצינו גבי נכרי שהביא חלילין מה מאד
 החמירו

החמירו משום דגרי פרהסיא ואף שהטעם כמו שהעלו
 רש"י וכו' ל' נחת אעפ"י כשי' זה הוא אשר יתלם לנו
 לל' זה והפ' יתן אל לנו שי' חילול שבת
 שבתותיהם • תדומה להמנינו בהלכות י"ט נסימן
 כ"כ • החמירו הגאונים אף כי ט"סני בדריכה משום
 זלזול ג"ג שני פל"טו לפגוע בכבוד שבת
 פל"ג • והתרח לומר אף שחלילה להרחיק אחרי
 פתחור ס' בסא דהרסנא שבודאי מלא הכ"י מונח
 בהחמירו וחס ליה בזרעא דאבא לעשה כדברים האלו
 מ"מ ל' שמעולם לא ילא דבר זה מפיר רבינו הקדוש
 פתח תורתנו הר"ש ס"ז ל' רק איזה חלמוד פועה
 גחו תוך הכ"י וכדומן להמחנך ולא שם עינו עליו
 להנישו • הל' בעינינו דאינו תחלת הלכות שבת
 על דיני קבלנות החמירו משום דבר פרהסיא ע"כ
 צוודאי יהא א' א' לה שרש וענף • ועוד הרי סכרי
 הקורים מוכסיס לפנינו ושם נראה בסי' ש"ה מביא
 ב"י גדר'ה גסם תשובת הרשב"ץ דאף במקום
 סכנה אם איפשר לילך טוב לילך מלרכוב וסכנה
 הי' פקח נפש ופנינו דדוחה שבת בכל המלאכות
 ושעפ"י כ החמירו בו במה דאפשר וק"ו בן בנו של
 ק"ו להקל בדבר קלוש מאוד אם יש צורך לכבוד
 הצרייה ואין לו שום רמז להקל •

ועוד אבי ראיה גדולה ועלומה שאין לוח
 ממנה שאין להתיר אפילו שבות דשבות
 כפי שהפלה הכל' אף אם יודמן איזה דבר שיהא שייך
 בו כבוד הצרייה דהנה מנינו בא"ח סי' י"ג אם נודע
 לו בשבת כשהוא בכרמלית שהטלית שעליו פסול ללא
 יסירו עד שיגיע לביתו שגדול כבוד הצרייה •
 והנה מקור הדין במנחות דף ל"ז ע"ב סוף העמוד
 רבינא הוי איל אבתרי' דמר בר רב אשי וכו' ע"ש
 וישם חרי לישנא ומסקינן כלישנא צתרא • והואיל
 דתתא לידן אימא צי' מלתא זוטרת' דלכאורה יש
 גדרקן ללישנא קמא כד מסתלבית' אמר לי מהתם
 פסיק למה בשמת לא אמר לי מהתם א"ו יש
 נאכה גמרה לדברי הר"ש שמתוך הירושלמי
 והנא צי' ס' ס"ג בהלכות כלאי בגדים דאם

הוא אינו יודע שהוא לבוש בלאים אפילו שלבש
 כלאים דאורייתא אין צריך להודיעו שיפשוש
 אותו דכבוד הצרייה דוחה פוגג וזה מוכח
 מהג"ל הואיל דרבינא לא אמר לי מהתם אע"כ כיון
 שהיה פוגג ל"ל למימר לי • ומעתה נדקק דע"כ
 ללישנא קמא נמי איירי בכרמלית וכ"מ פשטא
 דלישנא ועוד כפי מה שמנינו דעכשיו ל"ל ר"ה כיון
 דאין המוצאות רחבי' י"ו אמה ועוד שאין צוקעי' בו
 ס' רבוא ככ"י כדגלי מדבר ומסתמא בימי רבינא ורבי
 אשי אף אם היה להם מוצאות רחבים י"ו אמה מ"מ לא
 היו צוקעי' ככ"י ס' רבוא כדגלי מדבר וע"כ מובדחים
 לומר דלישנא קמא סבר אף כרמלית לא התירו • דוק
 בלישנא קמא דר"שי דפי' בלאו דלא תסור כגון
 טלטול אבנים שאסור מדרבנן ע"כ אבנים מקוראות
 מותר להכניס משום כבוד הצרייה • אבל לשאת
 משא דכתיב בהדיא וכו' ע"ס • ושם בצרכות פי'
 רש"י ל' כגון אבנים וגם כרמלית כגון טלית שנפסקה
 בכרמלית משום דבאמת ללישנא קמא כאן סובב
 רש"י אף דהוי בכרמלית הואיל דחכמי' עשאו רשות
 והוי בכלל לשאת משא דכתיב בקרא בהד' צוודל
 חמור יותר מאיסור טלטול דבאמת אליבא דידן חמור
 יותר הוצאת כרמלית מאיסור טלטול ולכך סובב
 לישנא קמא דלא שרינן משום כבוד הצרייה • וא'
 דנצי' שבא צפרק המלכיע מנינו דרנ' צי' מיקל ל'
 לגבי כרמלית כבוד הצרייה דמת חמיר טפי ו'
 כוכללהקל גבי שבות דשבת איסור סקילה רק טלית
 מוקצה אבל לא מה שכנס בגדר הוצאה אבל לליש
 צתרא מקליבין אף בכרמלית • וא"כ וודאי ה'
 דלא לומיף עלה • ובצתרא שהאיר' עינינו בליש
 דהני תרי אשלי רבנן אס' זוהמ"א בסי' י"ג הנג'
 הט"ז כתב צס"קד' כשהוא בכרמלית דליכא ל'
 איסור טלטול דהאי דנא ל"ל ר"ה מאי בעי צוה א'
 להוציא דלית לנו להקל מפני כבוד הצרייה
 בכרמלית רק צומן דליכא ר"ה דלית שום חז'
 גטעות אפילו בשום דבר שיצא להוציא גם ל'
 אבל

אבל צמח דהיה ר'ה לא הי' מקליבן אף ללישנא בתרא
 וכן המ"א בס"ק ג' גדול וכו' העתק ומביא ג' כ'ובזמן
 הוא סין לכור"ה . הרי בעיניך תראה ותבין ותשכיל
 להגי תרי אשלי ורצני סברי דליכא שום היתר כבוד
 לבריות רק נבי טלטול בעלמא . ועל זה נסמך
 לעמוד הברזל שלם להורות כלל הוראה זו . ובטוח
 פני בחסד עליון בעת שאזכה לחיי העו"ה שהרפ"ש
 יבעט לי ראשו ויאמר לי ברוך הויה שהגלתיני שלא
 אידע מכשול ומי שבחר בנו מכל העמים הוא יפתח
 לבנו בחוריתו וישם בלבנו אהבתו ויראנו שנוכה
 אמיד ללמוד תורה לשמה ויניחנו מכל מכשול
 וטעות :

ועוד

ראיה לזה דהלא מצינו כמה פעמים בש"ס
 דמוקמינן אליבא דר"ע עשה שבחך חול
 וכו' שלא יטול מתמחוי אם יש לו י"ד סעודות וזה
 בשב ואל תעשה שלא לאכול שלש סעודות דליכא שום
 ציון שבת דבמה חלושי כח שלא אוכלין סעודה
 השלישית . אבל לא מצינו בשום מקום רמז או
 דמזה לומר עשה שבחך חול לעבוד חלילה על מלכה
 דרבנן בקים ועשה ולכהוג מנהג חול אלא וודאי שלא
 עלה על לב חלילה למיעקר שבת בשום איסור דרבנן
 משום דאל תצטרך לבריות וזהו כיתר שלא תמוט
 וזהו שאמר הנביא אם תשיב משבת רגליך וכו' :
 והנה אחרי כוחי הוכחתי בע"ה הדין לפמיתו
 שאין כלל היתר במה שזכר לעיל . משאני
 לפוס דהיטא שהביא המחבר תשובה בס' מ"ח צדין
 שביטת בהמה צ"ט ומסי' ואני מוחם דידה קפיד
 הרואה יראה שהרא"ש סובב כמו שהעלה במס' צ"ה
 בשם הירושלמי . ומה שפקדאי אמרינן משום לער
 צ"ח גם בחול אסור מה לעשה שלא עיין היטב
 בירושלמי וז"ל סניי' היא אדם מצווה על שביטת בהמה
 כמוהו שנאמר למען ינוחו וכו' כמוך כמוהו דייקא
 כמוך דייקא וזהו שיטת הפוסקים דהיינו כמו שהביא
 הי"ש דגם צ"ע הוא דאורייתא דוודאי לפי
 הירושלמי גבי שבת וודאי דאורייתא דהיינו כמו

שאתה מחוייב לנוח בשבת צמנוחה נכונה צלי שום
 נער כך צריך הבהמה לשבות וגם בספר לכוונת
 דייק בלישנא להביא הירושלמי כהיינו בחיבת כמות
 רק בזה אנו דני' אם גם בזה אמרינן ד"מ ושב
 שווי' אורק מה שהוא בכלל מלאכה . ומי זה הא
 שיעלה על דעתו שזה הוי בכלל נער צ"ח . והנה
 הוא שם דרך לעצמו דבשבת הוי דרבנן וי"מ ושב
 בכלל בחדש גזירה והעלה חוק דבריו ח"ל דהכי גמי
 אשכחן כל דיני איסור טלטול להרי"ף והרמ"ב גם דלית
 להו כלל איסור הוצאה צ"מ וגמרא פרוכה צפרק
 כל הכלים דכל עיקר השבות הזה אינו אלא משום
 איסור הוצאה . הן אמת דאפשר דהיינו טעמא
 דהרמב"ם פרק כ"ד הלכה י"ב דעובד האבי טעמא
 דתלמודא לפי דסבר דהנמ' אולא לשיטתא דר"י דיש
 עירוב והוצאה לי"מ וכדמשמע נמי להדיא לשון
 קושיא מטלטול אבנים מש"כ לפי דעתו בטעמא
 דרבה אי אפשר דאיסור טלטול משום הוצאה ד"מ
 יוכיח עכ"ל ועוד הקשה מאין מצקעין פנים טו
 הקורות ומה'ת יהא טלטול חמיר מן הוצאה . בזה
 אני אומר בודאי כי ניי' ושכיב אמר להא מלתא
 רחמנא לילן מזה וכיוצא בו . אתה המעיין תראה
 היטיב צפרק כל הכלים שם מיייתי הש"ס השקלא
 וטריא על אין סומכין את הקדירה בצקעת דהוי צ"מ
 כלי שמלאכתו להיתר ועל זה בא שם צנמ' פלוגתא
 דצ"ס וב"ה דלצ"ש דלית לי' הוצאה ולית לי' מחוך
 החמיר נמי בטלטול מש"כ צ"ה דמקיל ולית לי'
 מחוך ועיין היטב ברש"י במסכת צ"ה בקושי' הנמ'
 אלא מעתה לפלגו באבנים ומסיים רש"י לשיטתו
 דאמרינן מחוך שהותרה מ'מלא התירו לצ"ה אף
 שלא לצורך כיון דיש שם הוצאה אף צ"מ רק משום
 מחוך הותר ע"כ החמירו בטלטול ומס' שבת מתבין
 הנמ' אליבא דצ"ש החמירו אפילו בכלי שמלאכתו
 להיתר צ"מ כפי סברת הנמ' דלא סברי' דלא נית
 פנים אלא להסקה עכ"ל דמתני' סבר כצ"ש .
 ועתה מאי צעי בזה דמקשה על הרי"ף והרמב"ם מאי
 ענין

דאף ב'י טלא התירו כיון דמחמרינן בשאר דיני מוקף
 גם לענין טלטול אף דטלטול הוי משום גדר הולאה
 מ"מ כיון דלית ביה צורך י"ט כ"הו ללאסור עפי
 צי"ט וכיון דצי"ט שרי גם בשבת הו"ל להחיר
 ואני אומר ה' יורנו בדורך אמת ולא כפי על משמתי
 אעמודה דלהר"ש אש כפי שהביא הירושלמי וכפי דבריו
 כאן בשבועה מוכח להדיא דסבר דרכיבה אסורה
 מדאורייתא הן בשבת והן צי"ט והדין דין אמת דוודאי
 לא יא מפני דבינו הקדוש הר"ש שחם היתר
 בשבת כדי שלא יצטרך ליטול דקה • זא ורואה
 במסכת עירובין צפרק מי שהוציאוהו שהאריך הר"ש
 בפירוש הגמ' דהוצרך לנקביו דמפני כבוד הצרות
 מי שהוציאוהו באונס חוץ לחחום דאין לו אלף ד'
 אמות ומפני כבוד הצרות התירו לו לילך חוץ
 לר' אמות והביא שם כל תשובת הגאונים אדמאי
 וחד מנהון סברי דווקא לגדולים ומפני כבוד התורה
 התירו והר"ש אש הסכים ג"כ דווקא לגדולים התירו
 ולא לקטנים וטעמו מפני כבוד הצרות דרבים
 שיתבייש מהם וזה אינו רק חומרא שהחמירו חכמים
 ציונא חוץ לחחום שאין לו רק ד' אמות ואפ"ה החמיר
 כ"כ דלא הותר רק מפני בושא דרבים ואידך יקל כ"כ
 לילך מפני הכבוד חוץ לחחום •

לענין שבת • הירושלמי דמחני' דידן מיילי רק
 לענין שבות י"ל דבאמת הירושלמי
 נמי סובר כמחני' דידן דרכיבה נמי משום שבות
 דשמש יחחוד ומורה ולישנא דמחני' כל שהיציב עלין
 משום שבות להורות דיכא חיוב דבעשה דאורייתא
 לא שייך חיוב אבל על שבות דדברייהם דהוי לענין
 שבת כל תופעה דאורייתא עיין במס' ר"ה דשם איתא
 בגמ' בהדיא גבי שופר של ר"ה אין מעבירין עליו את
 החחום דהוי אפילו לענין י"ט עשה ול"ת ע"ש בה"ן
 ומס' ה"קמ"ל מחני' דחייבין עליו משום שבות דרבנן
 דשידך לשון חיוב דכל העובר על דברי חכמים חייב
 מינה • וזהו פ' הירושלמי הוה רוב על החמור
 יד אע"ג דשייך חששא דהביא שם דשמש יגביהנה
 ואיכא

אם לא יתעורר מלפניו של שבת בליל
 שבת קודם • ובין צ"ט ל"ה רק עניני טלטול
 פחות מסחמדי צ"ט ויחל מצ"ה • והמקום יליאו
 ליהוה אומר של המקנה שמטיק שם בלשוננו
 לסיק ומפני כך נגשו באיסור טלטול ואסרו כדי
 שלא יטלטל אדם בשבת אלא כלים הצידי להם כמו
 שיצארו ובפרק שאח"כ הביא כל דיני כלים ושפי'
 הענין האב"ד כיון דמיירי כאן בשבת דוודאי איסור
 כל טלטול בלי משום הולאה נגעוזה רק דאיכא
 סילוק בין י"ט לשבת מהדצי"ט הוה מלאכתו להיתר
 דלנ"ט אסור ולנ"ה שרי וזוה הו"ל להביא כמו
 שמובין בגמ' דבימי נחמי' בן חבלי גזרו • ומה
 דהשאר משל"כ לפי דעתו בטעמא דרבה • אין
 צוה לא טעם ולא דעת הלל הרמב"ם הביא ברש
 פלכות י"ט כר"י דטעמא משום מתוך ע"ש בה"המ
 דפי' דהרמ"ם סובר כרש"י והלל כבר הוזכרו דשם
 בשבת מייתי' חילוק זה בין צ"ט וצ"ה ככ"ל בטלטול
 כלים דהיינו כלי שמלאכתו להיתר וצ"ט לא החמיצו
 צ"ה משא"כ בשאר עניני טלטול כמה שפי' רש"י •
 בא"כ מה הוסיף צ"ט לעזר להרמ"ם א"תה המעין
 תראה שאין בדבריו ממש :

ומעתה מה שהוסיף להקשות מאין מקשה
 ענין צוה רנה ר"ל לעקור כל דיני
 מוקפה וטולד בהעלם אמת • ולמה לא דאיה מה
 שהעלה הר"ן צביעה צפרק המביא על האי סוגיא דאין
 סומכין עי"ש בגר' הוכן גדלת דמטיק דסוגיא דביכא
 מחולק על סוגיא דשבת דשם בשבת לא אסיק דלא
 פחת ענין אלא וכו' והוי חרות בלי שמלאכתו להיתר
 משא"כ בסוגיא דביכא מטיק דלא פחת ענין אלא
 להסקה והוי חרות מוקפה לבל שאר מלאכות הרי
 הן מופרד מאותו מקום ומאותו מצמד • דמאי
 קורה שנסברה דהוי גולד • ועיין היטב בש"ח
 ע"ש חצ"ט ס"ק פ"ג שהוא מחולק עם הש"ך דהש"ך
 סובר דלשמוק עם הכרר הוה נמי צורך י"ט ומס' ה'
 התירו וכמו שהגבירו לעיל אף לדעת רש"י והמ' פ"ח

והיבא שימוש צ"ח דהוא ג"כ כנמי איסור דרצנן ומה
טועיל בירידה אמר שניה היא דמש"ה ירד שלא לעבוד
על גשה דאורייתא בקום ועשה בשעה שיושב עליו
עובר בעשה דאורייתא וטוב לירד אף שיכול לבוא לידי
איסור דרצנן ודוק בע"ה כי כן הוא :

עוד

מנאמי ראייה ברורה לחוק ולאמץ . הגה
בסי' שי"ב צ"ח סעיף א' מביא רמ"א שני
דעות . והדעה הראשונה דעת רס"י דאף מפני
כבוד הצרות לא שרי לטלטל אבנים רק בחצר אבל לא
בכרמלית . והס' דעת רס"י ורצינו ירוחם נתיב
ג' בידוע דרצינו ירוחם הוא תלמיד של הר"ש מעתה
אף מפני כבוד הצרות ממש לא שרי רק טלטול :

ועוד

מנאמי און לי בסי' הכל סעיף י' וז"ל מביא
אבנים גדולות וכו' וע"ש ומקורו בפרק
המביא בביצה ושם עיין ביש"ש סי' ט"ו דמייתי פי'
הרא"ש מפני כבוד י"ט ורס"י ז"ל פי' מפני כבוד
הצרות ולשני הפירושים ליכא חילוק בין שבת ל"ט
דווקא אבני' שכבר הוכנו לכך אבל לא הוכנו לא
מאום דאסיורי מאיסור מוקצה דלא התירו רק דווקא
לקנח כמלא היד . הרי עיינו רואות דאף בכבוד
הצרות ממש ועוד נוסף דא"ל דתרת' אי' בי'
כבוד הצרות וכבוד י"ט דא"ל דשני הפירושים אמת
אפ"ה לא התירו . ואף דמצינו היתר גבי ציון המת
צודאי אינו דומה ציון המת שהוא גדול . והנה
ס' תוספת שבת התעורר ג"כ בסי' שי"א ס"ק ה'
והאריך שם והעלה דרס"י סובר דאין להתיר משום
כבוד הצרות תרת' טלטול מוקצה וגם הוצאה .

ות"ל שכונתי לדעתו קודם שראיתיהו אבל במחילת
בבדו כמה שרצה בזה ליישב דברי רס"י אינו מוכרח
דדברי רס"י בלא"ה שרירין וקיימין דמה שמקשה
דסתרי להרדי דשם ציומא פי' רס"י דמיירי בחצר
המעורבת דליכא רק איסור טלטול ובמס' שבת
פירש"י גבי עובדא דשכני דהוי או בדליקה או בחמה
דמוכח דאף בחמה מותר ע"ש . ולפי דברי הרמב"ן
שהוכרנו מיושב היטב הדק דע"כ הך פלוגתא דתנאי

דת"ק סבר אף מצילין לא מיירי רק בציפור פלמול
דהיינו דאיכא לתיקוני ע"י ככר או חיטוק מש"ה
פליגינא כומו אפי' הרמב"ן דלא חייש דלמא אהילכבדי'
כיון דיכול בקל להמניא כא"ת ור"י בן לקיש סבר
דאפ"ה חיישינן משא"כ אי אמרינן בענין דתנע
לגדר הוצאה דלא מהני כא"ת ושרינן משום כבוד
הצרות בהא כ"ע מודה דוודאי אף ת"ק מודה
דגדול כבוד הצרות וזה אמת ודק . עכ"ז אפי'
אומר שפתותיו דונצית בקצר ה"ה התוספת שבת
שחזק ולימץ דברי שהוסיף לומר בדברי רס"י שלא
להתיר תרת' ולא דתרווייהו משם א"ה הם בפי'
דברי הרמב"ן שהשוה אותם יחד עכ"ז היכא דליכא
תרי איסורי דחמירי יותר ולא דמי להרדי כלל .

והנה בסימן שי"ב בספר תוספת שבת סעיף ג'
ס"ק ה' עלה בדעתו שיש חילוק בין כבוד הצרות
דמת ובין כבוד הצרות דגבי בית הכסא ועלה
דדעתו להתיר תרת' . במחילת כבודו זה בלתי
אפשרי וזהו באמת דעת רס"י דסבר דווקא גבי מת
התירו לטלטל בכרמלית ולא גבי ציון דאדם חי
בבית הכסא דלזה הסברא נוטה הולא כמו שהעלה הוא
בס"ק ה' ומה שהתירו כאן לקנח אף אס' הגרור טעם
על הארץ ליכא לדמות כלל דוק היטב בדברי הר"ן
שלא הביא הב"י והעלה מגדול השנתו סברת הר"ן
פי' צ"י סי' שי"ב שהשיב על הרב המניח כמה
שדקדק מרש"י דאף אס' תולש עשבים מהארץ
בשבת אינו חייב חטאת דאז אינו טעם דליכא
למימר דהתולש ומתכוון חייב אבל בזה דהוי דבר
שאין מתכוון ואנן פסקינן דבר שאין מתכוון מותר
אבל אס' מגביה הגרור מהארץ דהוי פסיק רישא
שפיר מסיק רס"י דע"כ אינו חייב חטאת . וגם
הלח' משנה העלה סברא זו והשני' כא' טובי' לא חכינן
הר"ן שמפרש בך להדיא . ואפתיק לך האשך
כהווייתו אמר ריש לקיש גרור שטלו בו עשבים מותר
לקנח בו ולא אמרינן גרור זה עשבים שטלו
מלחלוותי הקרקע הן יונקים וכשמגביה הרי הוא

כעוקד

לעמך מצדיתך ולא חייסונמי לשמה יתלוש העשבים
 מן הצדור דם לבר"ט לשמר דבר שאין מתכוון מותר
 והתלוש ממנו במתכוון חייב דמקום גידולו הוא
 שם שמה חובה בעיניך פנדה א' . אבל הכלשה
 לפיכך לפי דברינו לפני זה ליכא לאקשווי
 למתיתירו כאן חרי איסורי דליכא כאן בכלל גדר
 איסור דתולש עשבים ליכא איסור כלל דהוא דבר
 שאין מתכוון ומה שמגביה ליכא אלא איסור דרבנן
 כפי דברי הג' דהוי פסיק רישא והוי פסיק רישא דלא
 כה"ל ליה ולפי דברי הפרוך יש היתר וגם לפי דברי
 הח"ה שהעלה המ"א בסיומן שב"ד ס"ק ה' במלאכה
 דרבנן פסיק רישא פסול ולפ"ז כמה מפלות טובות
 יש כאן . ונוסף לזה כפי שהעלה מהרש"ל כדאי
 לסמוך על הר"א ש"ס ג"כ כבוד שבת וחרתי א'
 צ"י כבוד הצריות וכבוד השבת צוודאי כוכל להקל
 איסור קל כזה ונוסף לזה פדיין צריך למודעי אם
 נזכר להחיר דשמה מיידי צרור שעלו בו עשבים והבינו
 מלחמתו לכך ואף שהוא דחוק קלת מ"מ על המחיר
 להציל ראייה . ויהיה איך שיהיה אין לנו כח לזוז
 מחייב חרי אשלי דברי ה"ה הע"ז והמ"א ונוסף לזה
 שהעלה בסו"ת חות יאיר בכ"מ שעבר על שום דבר
 מפני כבוד הצריות צריך כפרה על זה ומעתה זה
 החלוש וכבוד מהיהא חשובותו :

ואעתיק

לשון פסקי מהרי"א כדי שכל העם
 עם סגולה ידעו וידעו ח"ל ס"מך
 ואמר כתבתי מחמת הרבייה חוץ לתחום נראה
 לצרורי בני אדם היה סכנת נפשות בדבר אין צריכין
 אדם כפרה אבל אם אין עם סכנת נפשות כלל אז
 יאמרו לפניה ג"כ כמו שכתבתי לעיל על הדליקה
 כי כן כתב הר"ס על אשה שיצאה חוץ לתחום תחומין
 דרבנן ותתעבה ארבעים יום אך לא נצטפן רק ה"ב
 אבל שבות פ"כ הצריך לעניינינו . ומבואר בש"ע
 סימן של"ד באם שלא יכול להתענות יתן צעד כל
 יום ח' פשיטת ומבואר ביורה דעה סימן קפ"ה
 שהעשיר יתן יותר קלת מהעני ומעתה מאחר

לזה החלוש שעשה זה ללכת בשבת כנוכר לעיל
 לא ירצה להתענות ואם יאמר אעשה ואתן נדקה
 מה יועיל בנדקה שלו כבר אמר הנביא בנדקה תכונכי
 לחקי מעושת וגו' ופירוש האלשיך הקדוש זל"ה
 שהנדקה טוב מאוד אבל לחקו מעושה שלם יהא על
 דרך גזל בעולה וכתוב כי אנו ה' שוכא גזל בעולה
 וכן החלוש הזה שהנדקה שלו הוי מזה הנבאה
 בעצירה ודי בזה לכזון ויראה :

ועתה

נחזור לעניינינו מידי דברי בו אנכי
 תולעת ולא אים אף על פי שאינני כדאי
 להכניס ראשי בין ההרים הגדולים אף על פי כן הרי
 אמרו התורה מונחת בקרן זוית על כן לא אמנע
 לגלות מה שנל"ע עד בעו"ה על מה שזווחו הג'י
 והלחם משנה על הרב המגיד בתמיהתם דל"ג
 לפרש בדברי רש"י דרש"י לא גרים החולש חייב
 חטאת משום דבמתכוון וודאי חייב אבל בשאינו
 מתכוון לחלוש העשבים כגון הגבא בקינוח מותר
 דיש ליישב הרב המגיד דע"כ מוכח דאף החולש
 עשבים בשבת אינו חייב חטאת דהנה קושיית הגמרא
 שם פרק המוציא יין דף פ"א ע"ב על ר"ה דאמר אסור
 לפנות בשדה כיר ועל זה מקשה הגמרא אי משום
 דוושא אפילו בחולמי ואלא משום עשבים והאמר
 ריש לקיש צרור שעלו בו עשבים מותר לקנח בה
 והחולש ממנה בשבת חייב חטאת דוק היטיב
 בלישגא דרש"י צד"ה מותר לקנח דאינו מתכוון
 לחלוש ומותר דהלכה כר"ס והחולש ממנו במתכוון
 חייב דמקום גידולו הוא ואף על פי שהוא צרור
 ואינו עפר . הנה עגינו רופות דרש"י השמים
 תיבת חטאת והוא צוונה כמו שפירש הרב המגיד
 דאי אמרינן דחייב חטאת במתכוון מאי הקשה הגמ'
 על ר"ה הלא ידוע לנו דר"ה תלמיד דרב רב סבר
 כר"י כמו שמנינו סוף פרק שמנה שרשים דף ק"א
 פ"ב דמקשה הגמרא והאמר רב חייא בר אשי אמר
 רב הלכה כר"י ולפ"ז מאי מקשה אר"ה דאמר אסור
 הלל ר' יהודה סבר דאין מתכוון כמתכוון אע"כ ל"ל

דאף במתכוון ממש אינו חייב חטאת רק אסור
 מדרבנן ואם כן מצינו לגמר אף אליבא דר"י
 באיסור דרבנן. כלן מתכוון ולגורך כבוד הצריות
 שלי אף דבשאר איסורי דרבנן מחמיר ר"י אף
 בלי מתכוון מ"מ כלן לגורך מצוה שלי ודוק
 בע"ה כי נכון הוא :

והוא

ואתי לדי יחוש כמני עלה על
 לבי הנכאה לבאר מה שנראה לי
 לענ"ד על פליאה עצומה שהביא המחבר סימן
 קמ"ה ששאל א' מאי מקשה הנמרס סוף מסכת
 שבת פרק מי שהחשיך אדר"י דסבר הלכה כר"ס
 ממחני' דאין משקין הלל מצינו דרב סבר במוקפה
 לסלטל כר"ס ובמוקפה לאכילה כר"י דלמא ר"י
 סבד נתיכרב ותידן הר"ס שני תירושים דבאמת
 אליבא דמסקנא סבר ר"י כרב רק המקשן בקשה
 דמג"ל לחלק ולכך מתרץ סתמא אחריתא שכנס
 לגבי סלטול ומש"ה באמת מחלק ותירוץ השני
 דרב לשיטתו אזיל דסבר הכנה דרבה ומש"ה הסברא
 בוסה דמוקפה לאכילה חמיר משום לתא דהכנה
 מש"ה כר"י לא סבר הכנה דרבה כדאשכחן בביצה :
 אשתומם על המראה על הקושי ותיירוץ דמאי
 מקשה דלמא סבר כרב הלל ממקומו מוכח דאף
 רב נופי' סובר כלן כר"י אף גבי סלטול מדרכי
 דאזוי דרב אומר לסלטול ועיין בתוספת פרק
 יציאות השבת דף י"ט ע"ב ד"ה הגי' כרבי דווי
 שם פירוש התוספת בהדיא דווקא במוקפה
 שמוקפה האדם מש"ה כ במוקפה מחמת מיאום
 ונבילה חמיר יותר דהוי מוקפה מחמת איסור
 ולפ"ו צורדי מקשה הנמרס שפיר הלל רב הוא
 מרי' דעובדא וסובר גבי מחתכין כר"י צורדי
 מובדחים לומר דהך מוקפה חמיר כמוקפה לאכילה
 ולמה סבר ר"י כר"ס ושפי' משני ממחני' דמגביהן
 מעל השולחן דהוי כמו כולך ואפ"ה ב"ה מתיר :
 ותיירוץ גס כן אינו עולה יפה דאי אמרינן דתלי'
 בשעמא דהכנה דרבה ביון דרב סובר כרבה

ואפילו הכי סובר כל' יהודא גבי מחתכין ובאמת
 מצינו במסכת ביצה דמייתי שם הנמרס כלבאי
 בפלוגתא דרבה אמר ר' יהודא משום ר' אליעזר
 עדיין מחלוקת במקומה עומדת דב"ה אומרים לא
 חאכל ומוכח מזה דסובר כרבה ואפילו הכי מחמיר
 בכל דיני מוקפה ולפי זה ל"ש כלל לומר דתליא בך
 סברא בהכנה דרבה וצויתר תמי' לפי זה שיטת
 הרי"ף דסובר כרבה ואפילו הכי פסיק כר"י מכא
 הני תרי סתמא דמחתכין ואין מבקעין ולפי
 סברת הר"ס דמוקפה לאכילה תליא בהגבה
 דרבה האך איפשר לחלק בין י"ט לקצת דעיקר
 סכנה דרבה נאמרה לעיני שבת וי"ט ורוחא של
 המחבר גס כן לא אופל להבין כי איך נוכל לומר
 דר"י לפי תירוץ של הגמ' סובר כר"י רק המקשה
 הקשה מג"ל לפ"ו למה מוקי מחני' דביצה משום
 משקין שזבו ומוכרח לומר מוחלפת הסיפה האל
 נוכל לומר כר"י ול"ל לומר מוחלפת וי"ט :

עוד

זאת ראוי להזכיר ולהשיג שחלילה להקל
 שום דבר יותר ממה שהזכירו חז"ל דעיקר
 מה שהתירו מפני כבוד הצריות דאחילו רבנן יקרא
 דידהו מפני כבוד הצריות והיינו דווקא מה שאף
 לו שום עיקר דאורייתא מש"ה מה שנתב
 לדאורייתא כנון תחומין דאסמכוא אקרא דלל
 סיך לומר דאחילו ליקרא דאורייתא וכמו אן
 החששא דשמא יחחוד זמורה דהוי דאורייתא דסיך
 בהך ענינא גופא גס כן לא סיך לומר דאפילו
 וק"ו בן זנו של ק"ו לשיטת הר"ס דשביית בהמא
 דאורייתא היאך אחילו ליקרא דאורייתא ע"כ הפך
 בה והפוך בה ומנה לא חזוע לקיים אל ילא שיש :

ואף

גם זאת צמה שהערה התוספת שבת סימן
 שי"ב בס"ק ה' מניצית בכרמלית בשבת
 דאיכא תרתי איסור שבת ואיסור ניצית במחילה
 מכבוד תורתו ליכא הוכחה כלל עיין שם היטב
 בסימן י"ג לפי שיטת הט"ז שם ס"ק ה' ליכא איסור
 ניצית כלל בשבת ואף לפי שיטת הט"ז שם עיין שם

ס"ק ח' ליתא לרמב"ם כלל דאף לפי שיטתו גם כן
מדה דליכא רק איסורא כל דהו דהו בשב ואל
תעשה וודאי ליכא כלל ללמוד ממנה
לחתי תרי איסורי דחמירי בקום ועשה והו ברור
וגלול :

בדא

נחתינן תרה סלקינן מי שיראת ה' בלבד
ימרו נפשו מלחלל שבת חלילה בשבת
משלש הנזכרים אף בהליכה חוץ לתחום לבד הוא
בכלל העובר על דברי חכמים וטוב לקיים בזה מפני
בשר שבת ויאל תכס אין כסף לאתר שבת ואחת
השאלה לא יעשה ובזכות שמירת שבת יקויים בנו
חנם נמכרתי ולא בכסף תבאלו :

ו' ועתה

אביא לבאר לעיני כל ישראל
המיחדים שם שמים בכל יום
פעמים מה שהעתיק המחבר בס' ימן ש"ס בפרק
ע"ז גילוי ערוות ושפ"ד ע"ס • צוודאי שתיקאו
יפה מדיבורו • ואנכי תולעת ולא איה עפר ואפר
כל עמתי האמנה ה' מי כמוך חלמד עכו"ם
דרכך שלש להטות מיסודי תורתנו ואמונתנו
ואזכור כל הקדושים שמסרו נפשם על קדושת השם
בשביל שלש עבירות הללו וזכותם יעמוד לנו שלש
להכשל בשום מכשול ועון • ראו מה הביא לנו
צרה תקחו סוף התשובה הנ"ל וז"ל וכמו חדשימים
פרס נכנס אור העולם הרמב"ן ז"ל בספינה לעבור
נזה אל ארץ הקדושה דנתי לפניו בזה ובתחלה
כעם כגדי אצל אחרי זאת נשקני על ראשי עכ"ל
אחי בני ישראל עשו גושו שיבוא לידכם ספר
אגרת האדם מהרמ"בן ז"ל וסוף הספר נדפס
האגרת שלח לבנו וז"ל צירושלים עיר הקדש
אני כותב אליך ספרי ובספרו דף"א מביא הגמ'
דפ' כל שעה ומס'ק לפסק הלכה דאפילו להתרפאות
אסור משלש עבירות הללו אפילו במקום סכנה
ח"ל וכן בג"ע וכן בשפ"ד דאמר רב יהודה אמר
רב וכו' ימות ואל תבעל תספר עמו מאחורי
הגדר וכו' : אלמא שלשה עבירות הללו ל"ס

צעצירה גומה ל"ס באבקה אל צצירה סין מארסאק
ולא מצעיה היכא דאחי ארמי וצבי לאעבורי
וארבל אמתות אלא אפילו להצטחו של מעביל
אסור עיין שם שמצוה גם כן עוברת דרב כאלא
חצעי האי מצדויתא סליק לאיגרא ורב דרוק
וכו' וז"ל ולי"ס ד להנחת עצמו של ארמי מותר
היכ סביב נפשיהו וכי חולה שאמרו לו בק"ש
שהוא בסכנה ולדיך לחלל עליו את השבת מדת
חסידות הוא לו שימנע נפשו אינו אלא שופך
דמים עב"ל • • • מכל זה נראה שלא כדברי
הש"ת ודאי אקח סגור תורת האדם שחיבר
בא"ל לאמר נסיעתו לפסק הלכה בלי שום גזון
אחת אמת עליה שצ"ל אג"ל דק הלכה ברובה
שאסור להתרפאות אפילו במקום סכנה ואנאק
אוחו ואומר מש"ה אשת וחנתו אמת וכל מה
שהעלו צבוחינו הקדושים לפסק הלכה מהר"ק
והר"ם ועד עתה האחרונים הש"ך והט"ו ז"ל
הזכירו שישיחו לפקפק ולעכב על זה אמת וליב •
ואני אומר בפומבי מייחן ויבוא ליד הימים שאזכה
לקיים בכל נפשך אלך בחופים ובמחולות ומי
יחן ואזכה לסדק חידושי תורה לצנינים הללו
חמיד לא ימוש מפי ולבאר שעם קדוש המיחדים
שם שמים בכל יום פעמים ואומרים שמע ישראל
יכונו בכל עת למסור נפשם בכל עת שיצאו
לידס כמו שהביא סוף הקדוש :

כר

הנ"ל כתבתי לעדא ב"ה גמ"א אף שם לא תי
הכ"י באותה תשובה גמ"א אף שם לא תי
אבל מי שיש לו מוח בקדקדו יבין (ישכיל שרביים
כאלו לא יאלו מעולם מפי הרמב"ן שפעמו ושימוקו
עמו בכל מקום כי עיקר הקושיא שפסקה ש"ך
הרי"ק והר"ם וכלה נשנים לשונות אחרות
יכולים לפסוק דין זה לא לכה צפ"ה הש"ת מצוות
יהרג ואל יעבור • ומה שכתב לך לדון דיני
נפשות וכו' עיין שם • והג"ל יפלה פיתו
כי תשובתו בלדו שום הוא מורה שצ"ע שרדן

עין אמת אלהי עבד לידו של עבירות הללו
 אבד ואל יעבור חרו דוע שדרי נפשות אפילו
 בלש חממים וכלם נבוכים נריכין להשיב סנהדרין
 לצד ונתמאכין ונארו ישראל ואם כן איך יאמרו
 חכמ"ל איהרג ואל יעבור בלש להשיב סנהדרין
 צליתו מקום שרעה למסור עצמו שיפסקו לו את
 חרין והחילוק שמצינו בין נכעה ובין פרהסיא
 צדקה זה מן הנמנע כי איך אפשר להיות נכעה
 אם נריך להשיב סנהדרין על כך ורצו כהנא ורצו
 לדוק שמסרו נפשם האין היה להם סנהדרין
 ואין להאריך כי ידוע לכל כמה מעשות מזה
 צה"ס אלא וודאי שאין זה נקרא דיני נפשות
 שהם בענין לענוש החוטא ולהסיר ממנו חטאו
 ואם אינם בכל המעלות אינם ראויים לכך ומן
 השמים מקבל עונשו כמו ש' בנת' אף על פי
 שצטלו ד' מיתות דין ד' מיתות לא בטל מי
 שנתחייב שריפה או נחש מכישו וכו' . ואם
 הקב"ה לא היה מצוה בתורתנו הקדושה לסנהדרין
 לדון דיני נפשות השכל היה החייב שלא לענוש
 בדי אדם אלא הכל הוא ביד הקב"ה שאפילו חטא
 בין אדם לחבירו הוא כגד צוויין . וגדולה מזו מצינו
 כולה חייב זכאי ואם כן מן השכל צוודאי חייב
 אופי אדם אעפ"כ זכאי . ויאלא מצד זכאי
 אעפ"י שאח"כ מצאו לו חיוב כתו' ונקי וצדיק
 אל תהרגו כי לא קצריקדשע . והענין כשהם ראויים
 לסנהדרין כדינם אז הם זוכים כדכתיב בקרא'
 אלקים נלצ בעדת אל וכל משפטים ע"פי המשפט
 של מעלה הראוי לאותו האדם מש"כ אם אינם
 צמציאות כל המפורש בהם אינם זוכים לכך ומי
 הם שינקשו נקמת ה' שצידו כל הנפשות לצער
 הדע מקובינו . ובאמת פעמים שאותו האדם
 זכאי אף שחטא כמו שמצינו וכמו שהבאתי לעיל .
 אבל לדון עלפנינו הוא מצוה כשאר מצות התורה
 שמסורים לכל אדם ובתוכם מצות מילה שדרשינן
 בנב' מסכת גיטין כי עליך הורגנו כל היום

נחשנו כללן זו מילה שנתנם בשמיני וידוע לכל
 שסכנת נפשות היא ומי יעלה על דעסו שצריך
 להשיב צד על זה קדם שנמול עצמינו או בענין
 סכנת נפשות לחלל שבת או נחשנית יה"כ להאכיל
 לחולה שיש בו סכנה יאמר להשיב חסילה
 סנהדרין אם להאכיל או לא כי זה ודאי כמו
 שאין מחייבין כי אם על פי סנהדרין צדיני נפשות
 כך אין מוכיין כי אם על ידי סנהדרין צדיני
 נפשות והאיך רופאים כשאינם ראויין לסנהדרין
 פוסקים להאכיל חולה ביה"כ שהוא כרת או שיאכל
 אחר יחלל שבת בשביל החולה אלא ודאי כמש"כ .
 ובנדון דלעיל גמי הרי"ף והרא"ש והרמב"ם וכל
 הגאונים קדמאי ובתלמי זל"ה היה הורו לנו דין זה
 בדרך הוראה כהלכות ברכת תופה ואירוסין שכל
 הרובה לקדש שם שמים בשאר מצות או שם ידמנו
 לידו של עבירות הללו שמחוייב לקדש שמים איך
 יתנהג ואך יוכל ידי מצוה זו :

ומעתה עם סגולה אגלה לכם לראות מופת
 ה' . שנעשה המהצדס' כסא דהרמב"ם
 על שהצ"ס לרפוס דברים הללו שלא נתנו לכתוב .
 וצריך אני לשום מחסום לפי . שלא להאכיל לנו
 על הכלל שו"ת בשמים ראש . הלא תראו כמה
 שהעלה ממורדתו בהג"ה שלו שאל שלא בענין
 ומשיב שלא כהלכה . ובתחלה אבאר מה שצדס
 מלבו להתווכח בענין חייבי לאוין . העלים ס'
 ממנו שלא ראה ספר תורת האדם שהעלה בדף
 י"א ע"ב על לאו דמיתון דאסתר שאין זה בכלל
 גילוי עריות והן הן דברי קדשו . והכי גמי
 מפורש בפ' בן סורר ומורה דחייבי לאוין לא אטו
 מכפרה המאורסה רק חייבי מיתות וחייבי כריתות .
 ואילו ראה דברים הללו לא היה צריך לבדות
 דברים מלבו וגם לא היה צריך לפסק דמכ"ל
 שאר חייבי כריתות עד שהעלה מלבו דסמך שהיקטע
 דחטא מות דניתן להיילה בנפשו בכל חייבי כריתות

והוא מקשיב יתו אל יעזר לכל מילי דח
מבשר בדמי קדשו של הרמב"ן בספר תורת
האדם :

וכן : שמעיה סוף הדברים דפ"כ היקשא לטו

לכל מילי דאל"ב מב"ג לרמב"ם דפיקוס
כפ"ד דוחה שנת כח דליף דלכל מילי מע"א
כאלו חמנו גמ' ארוכה נמס' זמא' דלכ"ע אומר
מכין לפיקוס כפ"ד מדומה שנס' א"ו ממילה שהיא
א"י מליכיו של אדם : וזה שנוכח להשיב על
פלישתו העצומה בפניו דסוגיא אחי כר' ישמעאל
לא ידעמי מאין תמלא הוכחתו דר"י גנ"ע וש"ד
כמי פליג הא לא פליג דק בע"ז דלא דריש
קדש דבכל נפשך כמו שדרש ר"א עיי' בפרקאין
מעמידן בה"ן דשם מבואר היטיב דפליגי בפ"י
הקדש עיי"ש : וכן העגיתית"ל בהשקפה ראשונה
והוא מוכח מהסברא כיון דעל שפ"ד וודאי דלא
פליג דסברא הוא ומכ"ל דלא סבר היקשא דרבי
שח"ב האיר"ה עיני ומלאחי און לי עיין בחום'
בע"א צפוק ר' ישמעאל דף כ"ד ד"ה דרנא נמי
סבר כר"א לענין עשה דבכל נפשך : וקשה
דערין הקוש"א עומדת על ג"ע ושפ"ד כיון דהוא
דרישוהי בהם כמו שדרש ר"י ושם בכתובות אמר
דבא חק מע"ז זג"ע ושפ"ד אע"כ דר"י גופי' לא
קאמר רק על ע"ז וק אמר בפירוש בדבריו אם
אמריס לו וכ"ל אב"ל על ג"ע ושפ"ד לא פליג :
וזק בלשונא דתוספת דמתחיל ומחוק כך היה
כנראה לפסוק כר"י דרמי נמי ע"א צננעה דלא
הזכירו רק ע"א : וכן בתוספת פרק אין מעמידן
ד"כ"ז ע"ז נד"ה יכול אפילו צננעה העלו בדבריהם
פל דברי רבא אי צננעה אפילו ע"א נמי :

עוד מלאחי און לי עיין בסנהדרין דף ע"ד ע"ב
תוס' ד"ה צ"כ מצוה וצמח"א תמלא מפורש
דל' מודה גבי דוחה גב"ע דיהרג ואל יעבור : והנה

בעיה הא הוכחה בחזקת ר"י ישמעאל לא פליג
כלום על גלוי פרוזת ואם כן אין תירוטו עולם
כלל : ואל תטעה אפ"ה המעיין דלמחוק דברי
הרמ"ם שפרק אין מעמידן ס"ס מוכר בדברי קדשו
דל"י אין חילוק בין הנך פלגה לשאר פרוזת
ע"כ כנראה בעליל דיש טעות בומר דע"כ פלגה
לאו דווקא דאשפ"ד ליכא מאן דפליג וע"כ צריך
להגיש עוד יותר להגיה כדברי התוס' דל"י אפ"ה
ע"א כמי וכמו שהוכחט עוד :

ומעתה הואיל דתשובתו אינה תשובה אומר

ששאלתו אינה אפילו שאלה ווקרתי :
בהשקפה הראשונה אמרתי דלא שייך כלל למיפרך
דאף דפיקוח נפש אינה דוחה פרוזת כיון דמליכיו
גבי יבוס גבי אשת אח שאין לו בנים דהוי נמי
מחייבי כריתות דנדרחה מליכיו גבי שאר פרוזת
נמי נדרחה מפני יבוס ונאמת האם בתחילת
הסוגיא דיבמות מקשי' התוס' דנילף מאשת אח
שאין לו בנים ומשני שאני התם דמטוה צנך
והיינו לענין דעשה דוחה ל"ת שיש צו כרת לא
שייך למילף אב"ל אי ילפינן משנת דעשה דוחה
ל"ת שיש צו כרת אף שאין מטוה צנך בוודאי גם
הך פירכא ליתא כיון דמליכיו גבי יבוס לא הקפידת
תורה :

וצ"ל אם ירצה אדם צדק פלפול לומר אפ"י

לענין זה שייך למיפרך שאני התם דמטוה
צנך : אומר אני חלקי אמרה נפשי דמיושו
שפיר הדר היטיב : יציזל בחר עיקרא דמלתו
מכין לנו יודעים דאין פיקוח נפש דוחה פרוזת
הוא דילפינן משפ"ד ובשפ"ד טעמא מכח סברו
ועי"ש ברש"י פ' בן סוור דהסברא הוא דאי' צי'
תדתי איבוד נשמה ונס העצירה ובוודאי לא עדין
הנלמד יותר מן הלמד היכי דאי' גבי איבוד נשמה
דידי' תדתי לא אמרינן יהרג ואל יעבור : ולפי
שפיר

שפיר מיתוב היטב דלל שייך למיפוך דלץ פיקוח
פסע דוסה עריות כגון דכאן סי' בי' חרתי סיבוד
לסמה דליה וגם עשה דמלות יבוס צודלי' בזה
למראן דנדהה מפני פקוח נפש ודוק היטב כי
בע"ה נכתב הוא :

ועתה

הואיל ואתא לידי סימא צי' מלחא זוטרי
מה שחגני ה' לחזק ולבאר בנדק דידן סף
עד"ת סיכס לריכין האקודי במה שהעלו רבותינו
הקדושי' צ"ע צי' ד סי' קנ"ז אדלגודל חביבותא דמנוה
דקידוש השם אבאר דנפלוגתא דידן דפליגי ר"י
ור"ם ודל"י דמוכרחים אנו לפסוק כר"ם .
דהנה לכאורה יש לדקדק דהתום והפוסקים כתבו
גבי הנך שלש עבירות לענין לעשות מעשה ציד'
למרינן יהרוג ואל יעבור מש"כ אס הוא סינו
עושה מסשה כגון אס דחפיהו ע"ג תינוק וכיוצא
צו לא למרינן כן ממילא מוכח דגבי שאר עבירות
אף לעשות מעשה ציד' למרינן יעבור ואל יהרג .
לכאורה קשה מכ"ל הא כיון דעיקר הלימוד מוחי
בהם ולא שימות בהם והאי קרא מיירי מעשיית
שמלוה כדכתיב אשד יעשה וחי ולפ"ז דילמא דווקא
עשמה החורה וחי ולא שימות לענין שב ואל תעשה
דנדהה מפני פיקוח נפש כמו שמליכו גבי מת
מנוה דנדהה פסם ומילה בשב ואל תעשה מש"כ
לעבור על ל"ת ציד' מכ"ל דפקוח נפש דוחה .
וצ"ל דקיי"ל כר"ם במחני' סוף מס' מכות דלמר
שמקומו הוא שנאמר ונכרתו . הנפשות העושות
ואומר אשד יעשה אותם האדם וחי בהם וסמך
ליה לא תקרבו לגלות עוזה הרי מרשאינו מגלה
עוזה הכתוב קראו עוזה מנוה וכתוב ציה וחי
בהם בדרך שהעניש בעושה עבירה . מזה מוכח
דהפרישה מעבירה מיקרי' עשיי' ושפ"י אמרו חכמ"ז
וחי בהם ולא שימות בהם אף לעבור על עבירה
הואיל דהחורה אמרה דהפרישה הוי כמו עשיי' על
זה למרינן ולא שימות שא"ל לפרוש מהעבירה היכא

לדכא פקוח נפש . ואף דהקרא לענין עבירות
מיירי בעבירות ואס כן גבי עבירות היה גן גס כן
למיתר דיעבור ואל יכנס סיכס למיתר כיון דלית
לן הקישא דלוגח פדיף טפי למיתר דהך דמשא
ולא שימות לאחר דגלי לן קרא דהפרישה וקרא
עשיי' לא מיירי רק משאר עבירות ולא מפרישה .
וביון דבזה פסקינן כר"ם דנשאיר עבירות למרינן
יעבור ואל יהרוג גס כן ראוי לפסוק כר"ם דנע"ז
נמי יהרוג ואל יעבור מכה הקדמתינו כבר דנע"ז
ועריות כ"ע מודים :

והנה

מצינו דר"ם סנר דנס בע"ז ניתן להצילו
בנפשו מבח ק"ו דפנס הדיוט כיתן
להצילו בנפשו פנס גבוה לא כל סין וסוף דלסין
קיי"ל דלסין עונשין מן הדין כדליתא הרנו סין
כהרגין משום דלסין עונשין מן הדין הנה המהל' סין
בסנהדרין דף ס"ד ע"ב מייתי בשם רסמ"ג פל
הא דלמרינן גבי ע"ז ומזרעך ולא כל זרעך
הפעם משום דעונשו חמור סין רצונו של הק"ב
דלתי לי' כפרה וזהו הפעם בכ"מ דלמרינן סין
עונשין מן הדין וגבי עדים וזממין הרנו סין
כהרגין שזה הוא אמת צרור וכלול בלשך ששאר
במרדס עד שצא לכלל מעשה סין די להם בשוש
זה ואס כן גבי כיתן להצילו בנפשו נמי דעסקינן
סין עונשין מן הדין כיון דנאמת אס יבול להצילו
באחד מאיברייו מחויב להצילו וגם אס יבול להצילו
ויקום עליו להרגו פסור א"כ הסברה ודל"י עושה
דלא כיתן להצילו כיון דע"א חמיר דהמחשבה
כמעשה כמ"ס למען תפוס יקויים צו והאלהים אכזה .
מש"כ בנדון דידן לענין יהרוג ואל יעבור לא
שייך כלל סברא זו דודל"י ראוי לומר דאס על
פנס הדיוט ראוי לקיים יהרוג ואל יעבור שאכ"ז
פנס גבוה צודלי מנוה היא לקדש השם אף בנכפה
ולקיים יהרוג ואל יעבור וכמו שפסק הרמב"ם
פ"ה מהלכות יסודי החורה דעבור על ל"ת דלל
תחללו

תמלל והלחם תשנה מפסק עם דיכול להיות
 קטנה ג"כ על מ' ערוכקדתי ולא שייך כלל לומר
 דלך טעמין מן הדין . וזוה דחויין נמי דברי
 שמונה שהיה חך דבריו דלך טעמין מן הדין
 דלך שייך כלל לבי דברי הסמ"ג זכפי שהעלה
 שהיה שמו שכתוב לעיל בנדרן דמטה דיהרוג
 ולא יעבור :

ד' ודנה לטו מזה דר"ם ודלמי טובר דיהרוג ולא
 יעבור וכמו שמצינו בהש"ס במעשה
 שרצה ללמוד תורה מר"ע בשעה שהיה חבוש בבית
 סאבורין שרצה ר"ם למסור נפשו בשביל דבריו
 ודלם הם דלוי לפסוק . כוונתי כמ"ס .
 אך פדין כשאר לנו הפלוגתא דר"י . תם זוה
 פגור דודאי דלוי לפסוק . כל"ס דהו כלל גדול
 ופתי' בהש"ס כל מה שאנו יכולים להשוות
 טחולקות ולא לפשות פלוגתא דחוקה עדיף
 עמי והנה מצינו מחלוקת בין הפוסקים ביד
 פי' קנ"ג דלף בשאר עבירות אם רצה להחמיר על
 שאלו אם רשאי או לא ע"ס ולפ"ז איכא למימר
 דבהא כ"ע מודים דנע"ז אף דלא סבר דרשא
 דזבנל כפשך כמו שרדש ר"א מ"מ מודה דרשאי
 להחמיר על עמנו כיון דנ"ז וודאי חמירא משאר
 עבירות ובפרט אם אינו עושה מעשה בעמנו רק
 על ידי אמרים כהרג . (ועיין בזה בבד"ה בסיומן
 קנ"ג ביד) שודאי רשאי וכיון דאליבא דר"י רשאי
 ואלבא דסאר חנאים מחוייב למסור עצמו צוודאי
 דלוי לנאת די שניהם דגם שניהם מודים דליכא
 חילוק . והנה מצאתי ת"ל רש"י גדולה וענומה
 לדברי דר' ישתאל טובר דרשאי למסור בע"ז
 דהר"ן צפרק סין מעמידן במה שפירש דברי ר'
 ישתאל וקידם דכלל כפשך מביא כהך לישנא דר'
 ישתאל תקיל ע"ס . ואי אמרינן דר"י ס"ל דאינו
 רשאי למסור עצמו האך שייך לישנא דמקיל כיון
 דזמתי' צמד נר דאינו רשאי ובאמת ישתאל עם

קודם חושקים למסור עצמם על קידוש השם ומה
 שומרא צום אע"כ דהר"ן טובר באמת לר"י כמ"ס
 שילצה יעשה . מכל מה שהעלינו תירוק שכל
 דברי התשובה זוה צפ"ים ודחויים סס . ומלכ'ס
 זה מי שיש לו לב להבין ולהשכיל יבין רבים שהיא
 מופרך מעמנו והמוכן לאדם דעה יזכני לקדם
 שמו הגדול צדדים וזכור כל הקדושים הנאמרים
 בצנעומים בחייהם ובמותם לא נפלדו ויקויים
 מקרא שכתוב הכנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום
 ונקם ישיב לנריו וכפר אדמתו עמו אכ"ל :

ד' ודנה צמ"י שכ"ה מביא תשובה בשם רבינו
 ישעיה ולבסוף העלה שאר דבר
 רבינו ישעיה הם נכוחים למבין מאוד . לפי
 שומר על זה אמר ישעיה הנביא הוי חכמים
 בעיניהם . והנה אביעיה לעם קודש רוחי לא כדרך
 המחבר שהביא כל דבריו דרך שלילה והעלמת
 והסכים אצל דברי המחבר פה נראין צדדין
 כאלו נראה לו צנבוטה שיאל בת קול הלכה בזה
 ואף בזה אנו שומרים סין משגיחן ואמרי רבים
 להטות מי יכול להחטאק בהשירה לנו דבריו רבותים
 הקדושים הרי"ף והרמב"ם והרא"ש וכסוד זהב"י
 ומי שזכה ללמוד הצי' בהלכות נמילת ידים יראה
 נפלאות גודל החריפות ובקיאות בכל עניני הכלים
 והחליצה וכח גברא . ומה געשה שהבטל
 התשובה כחצנואלת נפלאתי וכו' . היא נפלאות
 בצינינו שהביא הצי' צמ"י קנ"ט בד"ה ומ"ס רבינו
 דעכ"ס או כדה וז"ל ודצינו הגדול מהר"י אבוהב ז"ל
 כתב שפרש א' כתב כל דבריו רבינו שמבין ואס"כ
 פי' הוא פי' אחר בתוספתא שכל סמא שאם נגע
 בו אדם באצבעו יהיה כל גופו טמא ולא ידיו
 לבד וכו' וסיים מפני שהטעם שגורו צידים הוא
 משום סך חרומה ואוכלי חרומה פרושים הם מכל
 וכל משומאה דאורייתא ומה לא היה לריך להוציא
 אלא מטומאה דרבנן . ולפי זה מי שהוא טמא
 טומאה

שומעיה דרענן אין נוסלן זמנו לידים ע"כ .
 נמחה לנו כל ונוכחה לפי דבריהם הקדושים
 הלא כל דברי בעל התשובה דחי' והדברים
 המורים מרובץ ומי ישי לו כח להכריע בדוח
 סוף ולעקר שרשי התורה . פיני פיני יודת
 תיש בלמרי סמדי חורה כי חוללה תפלהך .
 נשמי כבהלה מאוד בראתי הרעה גדולה
 קמי להאיש ראש נגד כל רבתינו הקדושים
 לעקור כל דיני נטילה ידים צדיקי כלים ומליצה
 ולעשות רק מכבדא בעלמא . אחינו עם קדש
 נקיים דברי חכמ'ול דלמך ר"ח אגא משאי מלא
 חפלאי מי' ויהי לי מלא חפלאי טיבותא ועל כן
 אל תחיתו להבי פסקים של התשובה ויטוהו ברכות
 על ראשכם . ואנכי חולעת ולא איה סף שאיני
 גדלי להחזיק ודעתי מיעוט פרכי סעפ"כ הלל
 תורה היא מבואר בנמרה חולין דף ק"ז ע"ב
 סתיו מפה לאוכלי תרומה ולא לאוכלי חולין
 צפורה ועמא משום דבהנים זרין הן הרי מוכח
 דעיקר סרך תרומה צמה שהארס אינו מנוהר
 ודי צו למבין :

זרמי

בהמחבר קינר מאוד בלשר
 שדעתו היה רק לבאר לבאי פולם
 תשובה זו המחיק והחזיק דברי
 וכדי שלא להטעות בדביות הנני
 גזכרח לבאר שהיש"ס צפ"כ כל הבשר סי' כ"ה הביא
 במחוקת הפוסקים בענין זה אם יש ליטול מעכ"ס
 זמי שנפשו חשקה בחורה צודאי ימנא כחת בדבריו
 ומלה בדבריו שסוד השם שלא ליטול כי אין דבין
 איפשר משאי איפשר וכן הסכים הב"ח צל"ח סימן
 קכ"ט דברי הי"ס וכתחילה דבריו הוסיף להביא
 שכל מהג"ס מחמיר שלא ליטול ידיו מעכ"ס דשצ"ץ
 ואח"כ הביא דברי הי"ס ששמביא בשם מהר"ם
 מ"ץ גמייס וסוד להחמיר וגם ה"מ צמיתן הג"ל
 הביא דעת מהרש"ל :

וכרי

שלא למעות בדברי התוספת דמק
 ערני פסחים פלגז בקורא צע"כ
 למי שישם אל לבו לעיין בתוספת סוף מסכת נדר
 ונדברי רביט שמעון סוף פ"ק דירוש וסב"ל
 ובחידושי הרשב"א פסחים צפרק כ"ה דעת צפ"ת
 מכלם יראם בניצור שכולם לדעת א' גתטוגו
 סוף צומן הוא שכלנו זמאי תחיס נארת חכמים
 צמ"ע משום סרך תרומה רק בדבר זה מחולקים
 שהתוספת וזמר פוסקים סוגרים דלא לכל מלי
 כראו חולין כתרומה והראשון מוס דגדה ויגדחת
 צריכין לנטילה ואף צומן הוא :

ואביא

ראיה גדולה שלא תמצא מקום
 למעות בדברי התוספת צדק
 פיין בחולין פרק כ"ה דף ק"ז תוספת גד"ה
 קפדיתו פחאיתא ומסיק התוספת דילמא הלי מלי
 לתרומה ופס מסיק הגמ' דקפיד אכל מלי ופ"ה
 כוונת התוספת פס כי הרי דלא ליסתח פהדי
 דלאו לכל מלי שוי' והראיה כדה וילדת צומן כהן
 גר"ס סובר כיון דמשום סרך תרומה הוא בכל פה
 שאנו יבולים להשוותם מתחייבם לקיים :

ועתה

אברך בך כוונת התוס' בפסחים צפ"ת
 הי"ב שלט צדק שלילס וסלמס
 בחמילה מביא התוספת דעת רש"י כמו שבאר
 תלמידיו ר"י דלף במסק' יש סרך תרומה דין
 משק' שהם תרומה ומשום דמשק' עלול' סוף
 ול"כ כיון דשיך בהם סרך תרומה צודאי מדבין
 עליהם ואמר כך הביאו פגושים דלא שיך
 צבם סרך כלל רק משום שלא ישתאו את
 הנוף ועיין פס במסד"ל דכתב לל
 סבנתי דלייתם וכו' ואף שיהיה כוונתם דודאי
 סרך לא שיך נבי משקה רק משום פרישות לשמוע
 גוש . ועיין הי"ב בצריכות צמולין דף ק"ז
 צמני"ל ע טבל לומר דלף לאוכלי סולן צפ"ת
 גלמרה

וּמְדֵי דְגָרֵי סַנְשַׁתָּהּ ר' ע' שִׁנְאָה נִשְׁמַתָּה עַל קִידוּשׁ
 חַסֵּם אֲבִיךָ הָאֵימָנוּת לְחַזֵּק דְבָרֵינוּ עֲדָרָנוּ
 בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל וְשִׁבְרוּ אֶהְיֶה דְסִיבֵנו ר' יִשְׁעִי מִפִּינֵינוּ
 הַנֶּאֱמָר בְּמִדּוּשֵׁי אֲנָדוּת עַל פ' ע' שֶׁאֵמַר מוֹטֵב שְׁלֵמוֹת
 הַלֵּל שֶׁעֲבָרָה עַל דְּבָרֵי חֲבָרֵי מַשׁוּם דִּהְעֲבָרָה עַל דְּבָרֵי
 חֲכָמִים חַיִּים מִיָּתָהּ וּמוֹטֵב שְׁלֵמוֹת בְּעָבֹר וְאֵל חֲמֵשֶׁה
 קָמִים שֶׁעֲבָרָה עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים וְהוּא הַדָּבָר
 שֶׁדָּבָר וְהַשְׂכִּי הַשּׁוֹבֵת הַג' לֵאמֹר כִּי וְלֹא בְּהַשְׁתַּחֲוֶה
 שֶׁל הַמַּחֲזֵר שִׁים מֵמָּה :

וּמְדֵי דְבָרֵינוּ אֵימָר מִלֵּאָה אֶמְלִי לְכַבֵּד
 הַמָּקוֹם וּלְכַבֵּד הַחֹרֶה לְדַבֵּר
 קָמֵנִין שְׂנֵימִין קָס'וּ צַמ'ס ס'ק' ג' הַכִּיחַ צַל'ג'
 וְהוֹכִיחַ מִגְּמֵלָה דְוַחֲסִים דַּע'כ' מִמָּקוֹם לְמָקוֹם חֲכָף
 הוּא הַפֶּסֶק עֵיין עַם הַיִּטִּיב וְעֵיין בְּפִנֵי יְהוֹשֻׁעַ
 שֶׁמִּסְכַּח בְּרִכּוּת פֶּרֶק כִּי לֵד מְזַרְכִּין דָּף מ'צ' וְצַמִּסְכַּח
 צִינָה פֶּרֶק י'ט דָּף ד' שְׂרוּנָה לִישָׁב בְּגוֹדֵל חֲרִיפוֹתָו
 צִיטוֹב נֶכּוֹן וְחוֹקֵד דְּבָרֵינוּ כִּי וְדַעִיקָה מָקוֹם שְׁחִיטָה
 אֵלֶּל הַמּוֹבַח מוֹטֵב לְקִיּוּם מִצּוֹת שְׁחִיטָה כִּהֲלַכְתּוּ
 דְּמָקוֹם מִזְבַּח מִלְּקִיּוּם מִצּוֹת סְמִיכָה דְהוּא אֵלֶּל
 הַהֲלַכְתּוּ ע'ס הַיִּטִּיב וְדְבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ נֹוֹעַם לְשׁוֹמְעֵיהֶם
 אֵלֶּל מ'מ תּוֹרָה הִיא וְחֲלָקֵי אִמְרָה נֶפֶשׁ דַּעֲדִיין
 קוֹשִׁית הַמ'ס צַמ'ע דַּעס מִקְשָׁה הַגְּמֵרָה וּלְפַנְד'
 בְּשִׁטּוֹת וְזֵהוּ סִמוּךְ לְמִזְבַּח לַפ'וֹ הַדָּרָה קוֹשִׁיית
 הַמ'ס לְדוֹכְתֵי אֶפְיִלּוּ לַמ'ד שְׁמָה צִינָה לַעֲיִילֵי שֶׁס'
 לַפְּנֵי הַפֶּתַח וְלַסִּמּוּךְ שֶׁס' וְהַדָּר לַעֲיִיל וְלִשְׁחוֹטוֹשֶׁס'
 הוּא סִמוּךְ לְמִזְבַּח וְהוּא עֵיקַר מָקוֹם שְׁחִיטָה אַע"כ
 מוֹבַח כִּסְבֵּרַת הַמ'ס דְּמִמָּקוֹם לְמָקוֹם חֲכָף הוּא
 בְּעַסְק וְדוֹק הַיִּטִּיב וְעֵיין בְּהַשְׁבָּחַת חוֹת יֵאֵר שֶׁהַתְּעוֹרֵר
 ג' כְּקוֹשִׁית הַמ'ס :

ה' עוֹד הַצִּיָּה הַמַּחֲזֵר בְּסַפְרוֹ סִימֵן י'ס
 חֲשׁוֹבָה א' שְׁחִיטָה לֹו חוֹס תוֹךְ
 זָקֵנוּ וְחוֹךְ הַחֲשׁוֹבָה צָדָף י'ד ע"כ כִּשְׁחֲכַנְס אִיזָה
 שׁוֹרֵס חֲמָלָה שֶׁהֵעֵלָה וו'ל וְשֶׁעֲפִי"כ חֲלַמְדָּהוּ שִׁיקָה

חֲחִלָּה בְּמַסְפְּרִים עַד שֶׁלֵּא עִיִּים כְּדֵי לְכַבֵּד רִאשׁוֹן
 לַעֲיַקְרוֹ וְאִזּוּ בְּשִׁמְעֵיךָ עֲלֵינוּ חֲסֵר אֵין עֲלֵינוּ סִדָּר
 אֵיבָר שֶׁאֵין זֶה קָרוֹי עֲפָה וְלֹא שֶׁעַר בְּדַשְׁמֵינֵינוּ
 מִבּוֹנֵיךָ דְכוּזֵל שֶׁאֵין זֶה גִּילּוּחַ בְּלָל וְהַלֵּל לַפ'וֹ
 נָמִי גִּילּוּחַ צַעִי וְחָו לֹא מִיָּדֵי אֵינִי לֹוֹר גַּם
 צוּה מוֹב גִּיפָה הִיָּה לֹו שֶׁלֵּא לְהַפְתִּיק שְׂרִוֹת הַלֵּל
 וְחֲלִילָה שִׁיעֵלָה עַל לֵב שׁוֹם אֲדָם לְסַמּוֹךְ עַל הַבְּרָכָה
 צ . כִּי צוּדָלֵי מוֹכַח שֶׁחֲלָמִיד טוֹמֵה בְּסַבְּרָתוֹ
 כַּחֲשׁוֹבָה וְלֹא יֵלֵא מִפִּי רַבִּיטוּ הַקְּדוּשָׁה הַגָּא' ש'ו'ל
 וְצַחֲמִילָה לֹוֹמֵר בְּהַשְׁקָפָה דַּפְּשׁוּבָה דַּע"ב מוֹכַח
 מִסּוֹנֵיךָ דְכוּזֵל דְּבַהֲשַׁסְתָּה הוֹקֵן לֵינָה חֲלוּק כֵּלֵל אֵין
 אֵין מַסְפַּר חֲחִילָה בְּמַסְפְּרִים דַּכָּה ע"כ אֵין
 יֵשׁ שׁוֹם מַשְׁמַעוֹת בְּכוּזֵר כִּיטוּ דְמַלְּיָנוּ צָדָף ל'ט
 ע"כ דְּמַקְשָׁה הַגְּמֵרָה וְהַלֵּל הֵא דְחִיטָה כוּזֵר שְׁגַלְחוּרָו
 לִיִּסְמִים וְשִׁיעֵרוּ בּוֹ כְּדֵי לְכַבֵּד רִאשׁוֹן לַעֲיַקְרוֹ אִיזָה
 סוֹחֵר וְלִי ס'ד מִלְּחַחַת רַבִּי אַמַּי אֵינֵה סוֹחֵר
 עִי"ס בְּגַמְגָּא מוֹה יֵהִיָּה הוֹכַחְתּוּ דְּמִחוֹת מוֹט
 הַשִּׁיעוֹר אֵינוּ מִקְרִי בְּמִי הַשְׁחַתָּה גְּבִי גִּילּוּחַ הוֹקֵן
 שְׁנַאֲמַר בּוֹ ג'כ' לֹא יִגְלַחוּ גְּבִי כֵּהן וְגַמְרֵי מַבְדְּרֵי
 כָּךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת פִּירוּשׁוֹ וְהַגָּה לְבִאֲרוּרָה מוֹכַח
 דַּע"א לֹוֹמֵר כֵּן דַּע"ב לַעֲנִין הַשְׁחַתָּה אֵין בְּשַׁמּוֹת
 מוֹה מִיקְרֵי הַשְׁחַתָּה דַּעכ"פ אֵטוּ רִוָּלִים הַשְׁחַתָּה
 לַפְּנִינֵינוּ וְצַפְרַט לַפִּי טַעַם פִּרְמַנְסִים מַשִּׁים סִמּוֹת
 כַּעֲבוֹרִים זֶה מוֹכַח מִכָּה סוֹנֵיךָ הַגַּמ' דָּף פ'
 ע"ס דְּרוֹנָה ל'ק מַגְרַע שְׁמַגְלָה בְּעַמֵּר מַהֲלֵי
 וְקִשָּׁה לְבִאֲרוּרָה הִיכִי מַנִּי לְמִילָף מְלוּי' כִּי וְדַמְקָה
 מִלֵּא הוּא אֵת רִאשׁוֹ וְאֵת זָקֵנוּ מַה"פ נִיבָף מַלִּי
 דַּעס לֹא דְחִי ל'ח מַשִּׁבֵּב כֶּהָן גְּבִי מַגְרַע מַה"ס
 לֹוֹמֵר דִּדְחִי ל'ת וְאֵף עַל פִּי דְמִיִּימֵי כְּנַמְרָה אַמ"כ
 לְמִילָף מַקְנוּ הֵיִינוּ לְמִילָף מִיָּתָה אֵלֶּל מַגְל מָקוֹם
 בְּמַקְרָה לֹא נַמְלֵחַ מִמֵּנוּ וְעַכְל' מַשׁוּם דְּחִיב
 וְהַצְּטִירוּ חֲסֵר עַל כֵּל בְּשַׁמּוֹת מַשְׁמַתוֹ אֵין בְּשַׁמּוֹת
 הַרְאֵשׁ וְכּוֹקֵן מִמִּילָה שְׁפִי לַפִּינֵינוּ מִיָּתָה אֵין
 עַדִּיין קִשָּׁה דְּאֵכְתִי אֵיבָל לְמִיטָךְ דָּלֵי אִמְרֵינוּ דִּיךְ
 הִיטֵר לִיטוֹל חֲחִילָה בְּמַסְפְּרִים מַגְל' דְּחִי ל'ת
 כִּי

וכן דמייתא לן כל היכא דאפטר לקיים שניהם לא
 קפידה דחייב לית אס כן דילמא ה'קפידה דחיליה
 ואל דאמריהם עד כדי שלא יכול לכופ לאשון לעיקרן
 ואל דך יעבוד דחער כיון דגבי הלוי לא כתיב
 לשון גילוח • דבשלמא גבי מנורע כתיב לשון
 גילוח מוכח ע"כ לקיים העשה דגילוח א"ל בע"פ
 ואל דגבי לוי • אע"כ מוכרחים אנו לומר
 דל"ת דלא תשחית בכל נווני משמע האיל דאיכא
 בשחיה דחער • וכן כדלמא בודלי הסברא ברורה
 דלא מלינו שום רמו מזה בפוסקים ראשונים
 ואל דחייבים • ואף דכתיב גבי כהנים לא יגלחו •
 הלא לאשון במלקט או ברהיטכו אצל דחער בכל
 נווני אבור וספיר איכא למילף מלויים •

דחת
 הפלית קודם שפיינתי לספר פורח
 מבור • אבל אחר זה ראיתי בספר
 פהעלה קושיא אחר דכתיב קרא בכוזר ומנורע
 קרא למה ליחער בלויים לילף לויים מכוזר ומנורע
 דהיינו דלכתוב וגלח גבי לויים ונילף מכוזר
 ומנורע דעו חער ומכאן זה רונה להוכיח כפי
 האבן עזרא ומצינו גם כן בשם רבינו בחיי דפל
 על בשם העבדיו אבל לא על הפלות והביא
 שם לדבריהם מכח קושייתו • ובמחילה מעלמותו
 הקושיא דקושייתו אינה קושיא דזוה כלל גדול
 דלא לפיכך שפה מדורות והלוי היה רק לשעה
 גלוח שלהם • בשלמא קושיא הנמרא קאי ספיר
 דלילף מלוי • אף דלא לפיכך דורות משעה כמו כן
 מ"מ איכא למימר כיון דבאמת גבי כוזר כתיב
 חער וכיון דברורות גמי מצינו דהיינו כוזר שפי
 מצי למילף מלוי דק לבחר דדחי הגמרא דמלוי
 לא מצי למילף אז שקלוטרי דלילף לגמרי מכוזר
 אבל אף לפוס הסברא דדעה לילף מלוי שפי
 סמכינן סביר • אבל איפכא קשה אי אמרינן
 גבי לוי באמת לא העבירו חער על פלות הזקן
 איכי מצי למילף מנורע מיניה אע"כ דגבי לוי

גמי אף על פלות הזקן גמי העבירו חער בפסטי
 דקרא דכתיב על כל בשרם • ואף דלדך קרא
 דקנו גבי מנורע אף דכתיב גמי כל שער •
 היינו משום דגבי מנורע בלאו הכי איכא כלל
 ופלג וכלל איכא למימר גמי כעין הפרע דחיה
 דכתיב פיי דליכא דחיה ל"ת משא"כ גבי לוי בלא
 כלל על כל בשרם וודאי משמע על כל בשרם
 בכלל אף הפלות • וכן כפי מה שהביא רש"י
 דהעברת חער היה לכפר על ע"ז דחשוב כמת
 וכמו כן מנורע לכך נותה החורה לגלח כמו
 במנורע ולפי זה וודאי היו פלות הזקן בכלל •
 וזה הנראה לפי כד ואף על פי שחזקה לדחת
 לאיה זו מ"מ מוכח דא"ל לסמוך על הודאה זו
 כלל • וודאי לא יראה מפי שום בעל הלכה •

ובראשונה
 נאמר אף אם היה האמת
 כן דבלא נשאר שיעור
 שער לא עבר על השחחה חלילה לסמוך על
 זה דמי יוכל לשער או לגמלא שיעור מנורע
 כזה שלא יהא כדי לכופ • הלא מצינו
 כמה עניני טריפות במה דחמירו הפוסקים
 משום דעכשיו אין אנו בקיאים על אמת כמה חממה
 בהשחתת הזקן דעובר בחמשה לאוין מי ירים
 ראש לומר להתיר דיסמוך על השיעור אם יהיה
 מעט יותר מה שא"ל לשער יהיה כדי לכופ ויעבור
 בחמשה לאוין •

ועוד ראיה ברורה ועטמה דע"כ לא כתנו
 הדברים האלו לכתוב מהר"ש ז"ל
 דלפי סברא זו דחליט בהא דלא נקרא עוד
 שער או פאה הלא ידוע הפלוגתא במסכת ברה
 דף תלתא תנאי ר' ישמעאל סבר כדי לכופ
 ראשו לעיקרן ר' אלעזר סבר כדי לקרוץ בצפורן
 ר"ע סבר כדי סיהיו בטלות צאנ ושם מסיק הגמ'
 אמר רב מרסא אמר מר עוקבא הלכה כדברי בון
 להחמיר

להחמיר וכן פסקו כל הפוסקים • עין באבן עזר
 שימן קנה סעיף י"ח דלענין מיאון כלם יש
 לקרוץ או לכלל בפי הזוג לא תמאן ולענין חליצה
 צריך כדי לכופ ועי"ש באורח ועומק ורוחב פלפול
 הפוסקים כמה דסתרי אהרדי דצריך כרוחב
 אצבע • ומפחה ע"כ צריכין אנו לומר דכאן
 א"ל לומר כלל לסמוך בכדי לכופ ראשן לעיקרון
 כיון דפסקינו גבי מיאון לחומרה גם כאן הו"ל
 לפסוק לחומרה כגון בכדי שלא ישאר כדי לקרוץ
 בזמן או בנפולין וצריך להחמיר גם בזה
 כשניהם כיון דיש מחלוקת בזה בין הפוסקים
 איזה מהם קמן יותר • עי"ש בא"ע בט"ז שם •
 וא"כ ע"כ אהה המעיין תראה צעניך שיש כאן
 טעות דמוכח אם כן לאלו בר סמכא הוא •

ואר תשיבני עם בכזיר דמטיק דלמא ר"ל היא
 דסופר שבעה ור"ל ס"ל במסכת כרה
 כדי לקרוץ בזמן ולמה סבר כאן כדי לכופ • זה לק"מ
 עי"ש בתוספת כיון דקים להו בשבעה ימים מגדל
 שער כדי לכופ מש"ה צענין דישיירו צו כדי
 לכופ • מש"כ להאציעי דגמ' אליבא דידן
 דסותר כולו והאיציעיא בתחילתו אם שיירו צו
 כדי לכופ אי הוה שיוור דיוכל לקיים מצות גילוח
 ואינו סותר בינו ע"כ משום דהגמ' נמי תופס
 חומרה כמו דמסקינן במסכת כרה הלכה כדברי
 כולן להחמיר ומס"ה מיבעיא ליה אי מלתחת
 רבי לא מהני דמה דאקדיש אזלא • עכ"פ מוכח
 דאם יש היתר צו בהשחתה מה שנאמת אין
 כראיה לנו כלל צריך להחמיר עד כדי שלא
 ישייר שום רופס ממש כלל לגמרי ואם כן מה
 טועיל בזה • הגח לישראל שהם כולם כשירים
 ובזדאי תרתם לא עבדו כיון דע"כ צריך לטול
 במספרים עד כדי שלא ישאר כלל ולמה יכנס
 ענינו באיסור תער שהיא איסור חמש לאיין לאחר
 שהעביר כבר במספרים וכל מי שיערי' ל"ל בזה

עוכשו יותר ממזיד עיין מסכת ציצה ד' י"ז ע"ב
 רס"י ד"ה שאני הערמה ודי צו למצוק ולמי שיחזק
 על נפשו וודאי לא ישלח ידו כלל להעביר דבר
 על זקנו • ומי יחן ויזהרו אף במספרים
 אפילו חוץ ממקום הפלות •

ו ואשרי לו להמחצר שהביא לנו תשובה
 סימן שמ"ז אס מחיר לשחית יין
 אחר ארבע כוסות בזה הראה לנו צחם ובמפתח
 לעיני הרואה שע"כ מכשול וטעות אירע ברבות
 הימים ולא נאמרו דברים האלו מפי הרא"ש לפולם •
 צפרק ערבי פסחים כתב הרא"ש טעם דבינו יוסף
 טוב עלם והביא גם כן התוספתא וכן הביא
 הטור בשם אביו בסימן תפ"א העתיק כהווייתו כל
 דברי הרא"ש ובתשובה כתב והתוספתא שאמר
 בקשתי ולא מצאתי • ועתה כראה היעלה על
 הדעת לומר שזה תשובת הרא"ש ותמיה גדולה
 על המחבר מה עלה בדעתו ואף אם ידחק לומר
 בנפשו שהתשובה הלז כתב בראשונה וחזר צו
 אחר כך מה ראה בזה בדברים שהם רק להטעות
 הצריות חם ושלוש • וביותר פלא והפלא על
 המחבר כמה שכתב ומיהו איפשר לומר דהיינו
 דוקא בזמן דאיכא פסח שעיקר המצוה דאורייתא
 אבל האידנא לא איברא הילכתא דאיפשר ברב
 יוסף ורב ששת דהגדה דרבנן דברים האלו הם
 מרור דרבנן וכי נעלם ממנו לבקי שכמותו
 שדברי הרמב"ם שגורים בפיו מה שהביא
 הרמב"ם ריש פרק שביעי מהלכות חמץ
 ומצה וז"ל מצות עשה מן התורה לספר
 ביציאת מצרים שנאמר זכור וכו' ומנ"ל
 דבליל ט"ו שנאמר בעבור זה וכו' ולמה דוקא
 ראה לעקור מעדת ישראל מצוה דאורייתא ומ"ש
 דאיפשר כרב יוסף ורב ששת מי אמר לו לפי
 המסקנא דגמ' צפרק ערבי פסחים דרב יוסף ורב
 ששת לא סבדי הגו"ס דזה למעט סומן דלא
 סבדי

דבריו דבריהם דבריהם • הלל לא הועיל כלום
 שמה שחמך דרוק דרצנן דהא כל דחקן רצנן כעין
 דבריהם תיקון ומהדנה לחלק בין מנה דהוי
 ודאי דבריהם לאגדה דהוי רצנן דהא כגד
 פוגית הנמרס ודי בזו למבין ומה שהעלה דברים
 חזק בהשגח מחמת שמחת י"ט ושוכה הם דברים
 שלא נחטו לכתוב סף מי שימאן בדברי המקובלים
 ואסם ינילנו מדיעה חיונה קזו מ"מ בנגלה
 שם גלוי לעין כל שאף הכסים מחויבות בכל
 המצות שאמרו בלותו לילה מפני שעקר הכנס היה
 על ידם שזכות נשים דרקניות כגאלו חלילה
 וחלילה להרהר אחריהם שירנו לדחות מצוה זו
 גם הם מחויבות זו ומה לי להאריך כבר אמר
 הנביא המשביל צעת הדין ידום • ואנחנו בשם
 ה' אלינו נזכיר כיליל שמורים הוא וזכה לנאולה
 במהרה צימינו :

מספר בשמים ראש ועל זה גופא קשה הלל הא
 בעצמו הביא חשונה שאינם מהראש ומה לו
 לחלות המספר בהראש • סוף דבר הכל נשמע
 את האלהים ירא ואח מצותיו שמור שלא לנפול
 מדברי רבותינו הקדושים הפוסקים ראשונים
 ואחרונים ולקדושים אשר בארץ המה זכותם יאן
 עלינו בזכות שנקיים דבריהם בזכה שיקיים צו
 עני ורוכז על החמור במהרה צימינו אכ"ר :

ח' והנה

אחרי שנמרתי הצדיקה בשבעה
 הפעמים הכל נחודע אלי בקול
 לעש גדול שהעלה • מפני שבילת נדה מה
 שלא ראוי להזכיר אמרתי בלבבי העל כל אלק
 אחאפק ואחרים לא נחתי ולא שקמתי עד שראיתי
 גם זאת והוא בסימן קע"ה • ובוודאי מי שיש לו
 לב להבין ולהשכיל לא יערה טה • מי לנו גדול
 מב' פוק חזי אם "הערה מזה • אך מה
 כעשה כבר עשה מה שעשה • אבל פליא
 גדולה רבה ועמוה עלינו בענין חמור כזה חם על
 דיו וקולמוס לכתוב באל היטב דברי הב' •
 ע"כ אפי' לא אחוס על גופי ואכתוב באל היטב דברי
 הב' • וזוה אקיים חן חלק לשבעה וגם לשמנה
 ולקיים כה תאמר לבית יעקב וחגיד לבני ישראל •
 אולי יש מקומות קטנים שאין מלוי שם פורים
 ומפני כסא דהרסנא ישפך סף שם • שלא
 להטעות ח"ו בלישנא "קלילא שלו • וזה הלשון
 של הבית יוסף ציורה דעה הלכות נדה ריש סימן
 קצ"ז • כתב הרמב"ם צפרק ד' מהלכות איסורי
 ביאה במה דברים אמורים שהעומאה תלויה
 בימים כשעברה צמי מקוה אחר הימים הספורים
 אבל נדה וזנה ויולדת שלא עברו צמי מקוה
 הבא על אחת מהן אפילו אחר כמה שנים חייב
 כרת • שצמיים וטבילה חלה הכתוב שנאמר
 ורחצו במים זה בני אב לכל סמא שהוא
 בטומאתו עד שיטבול • וכתב הרב המגיד
 שזה

ז' והנה

סמוך לזה סימן שמי' העלה
 ברעש תשובה צדין קפניות
 צפסח אף בזה לא ידעתי מה עליה דדעתו להביא
 דברים האלו להדפיס ולהטעות הצדיות חם ושלום
 לפרוץ גדר מלכד מה שנס זה כראה בעליל
 שאין זה תשובת הראש כיון דהטוד לא התעורר כלל
 מאביו והא הוא גם כן מהמקילין אבל רק בדברי
 נחת ולא בקצף גדול וכוסף לזה הלל יש לנו ת"ל
 פוסקים ראשונים ואחרונים ועיקר הדבר כמ"ס
 הסמ"ק בדבר שאחרים נהנו בו איסור קשה להחיר
 זה היה צימי הסמ"ק ועכשיו כוסף לזה כמה
 מאות שנה שאנחנו ואבותינו נהנו בו איסור ומי
 יפרוץ גדר להכניס עמו בכלל הפוץ גדר בוודאי
 עם קרוז יהא צעיניהם כאיסור חמור מאוד כמו
 שהאם באמת עיין מזה בא"ח סימן תר"ץ במ"ס
 ס"ק כ"ב ושם תראה אם יש כח בשום אדם
 לפרוץ גדר חלילה ומעתה טוב ויפה היה לו שלא
 להביאו כלל אך בוודאי כך נמצא וכך היה למלכות

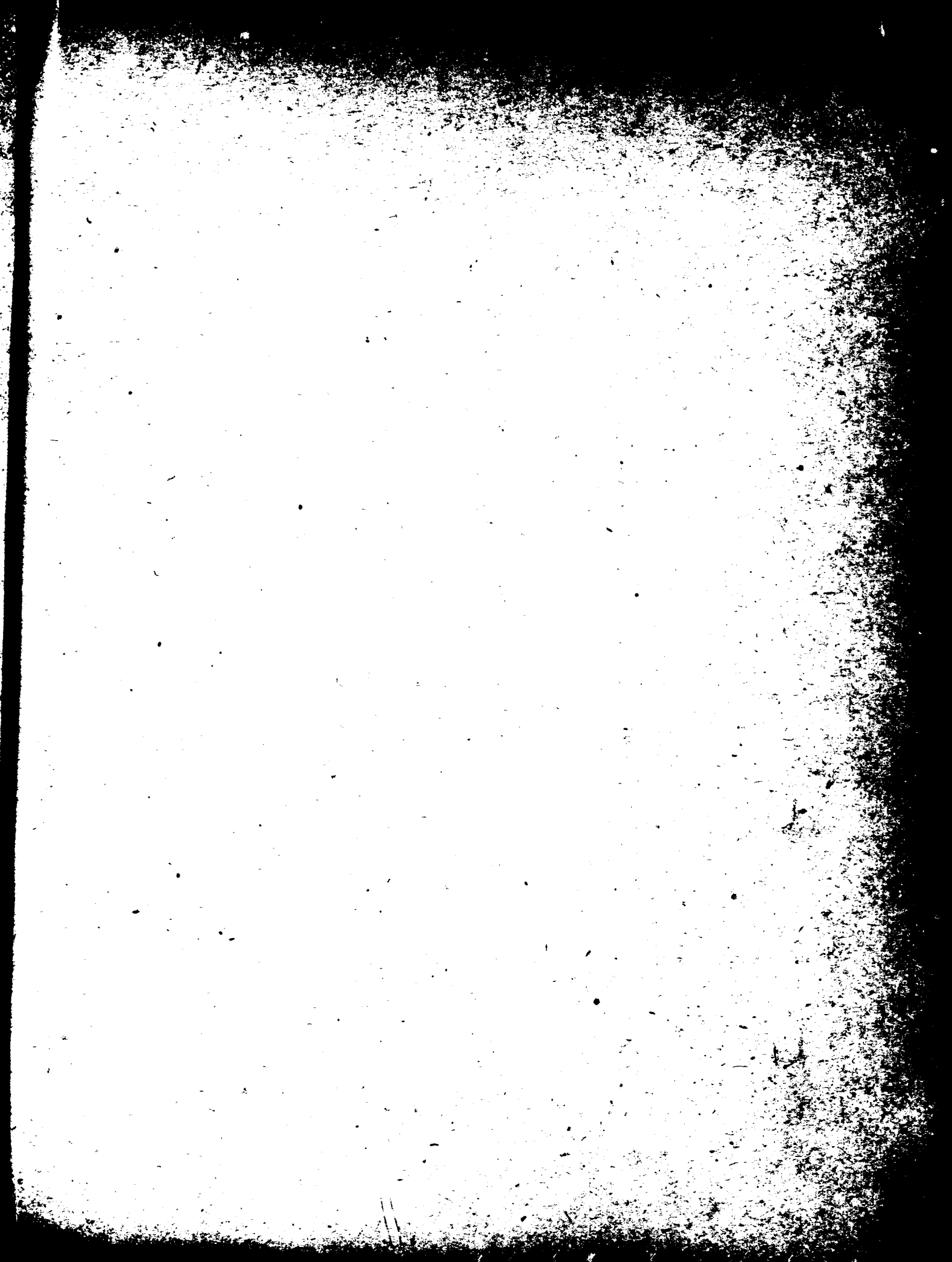
זאב ימרוק

שיה הצנין טב הוא בספלי ועוד דרשורצותינו
 צפרק כמה טשה דף ס'ד צנדחה תהא עד שחבש
 צמים וכתב סמ"ג על זה מכלן לפעילת נדה
 מן התורה ורב הא' פי' עלמדנו מצילה
 לנדה מן התורה בק'ו ממנעה שכלמר והנוגע
 צמטכה ירחץ צמים ורבינו יעקב מפרש
 עלמדנו מכלל מדין שנאמר שם סך צמי נדה
 יתחטט ודרשו בסוף ע"ז צמים שהנדה טובלת
 צמט וצדברי הקבלה כתוב ציום ההוא יהיה
 מקור נפתח לחטאת ולנדה עכ"ל והם דברי
 התוספת בסוף פרק החולץ וכתבם הר"ש בסוף
 נדה עכ"ד הצ"י הרי עיניך רופות שלשה לימודים
 מקרא וחד ק"ו ויותר מק"ו שהוא בכלל מאתים

מנה ונס דגרי הקבלה שקם פתח בזה מוסר
 וחס די לנו עם קדוש צלוצרה סמ"ג על
 מל"ש טירול לזכרה מחמשה צד דורשים
 ופרושים מליסוד כרה ותכל מקום
 טלטה מואל נדר ערוה טחה מואל
 קדושה וצונות ארבעה דברים
 נגאלו סנחית ומחמשים ולחד
 מהם שהיו גדורים
 צעריות כן נזכה
 טיהא צמהרה
 צימינו אמן
 כן יהי
 רצון

סמ"ג על מל"ש סמ"ג על מל"ש סמ"ג על מל"ש סמ"ג על מל"ש

אדם ענין . לא יפלו פניו . גם אם יבדלו מה מצפונות .
 אף כי יודע חסדו . ישחוק לעלבנו . באיש אין במין מוכחות .
 על הטאת נעוריו . יחשוב מצורע . כמו אח ואחות .
 האם כי עו . מוציאי לעו . יוציאו איש מנדרו .
 וארוד נוכל רוכל . אש תאכל . דהשו ופדרו .

בראשונים ו'ל אשר אספו זהביתקו ונבנס עו
 בגאון מכו ילחק די מוליגא ו'ל גבולא שקת
 לבית הדפוס ע"י בני הנאון בחריף מלין מנה
 גשה לו ור וזה הכיב וקראו נשנו כסא דמחשבה
 וכה נאספו עליו גנים אונש נסג בני סלקן גרין
 יועצי לב יחדיו ברית יכרוסון . אובלי פרי בתם
 תורשי רשע . פוכני מנה פוכני פשע ריסנו כל
 לבס פן יראה פעלו . כי לא נתן לורם דילן ו
 ונש"ם וכפוסקים בל עמלו . וידו רב לו ו
 ויתיעלו על גפוניו אפרו לכו ונאחיסה פן בלחשו
 גזמרה מוח נסיר איש סלקים רמרו גט יחול
 מלשתוח כוסו ולעטוס עטמו . גם המה דרשו
 בעד הסיים אל המתים לצוות דעריסם במיש
 בשון עם רלקטו נאמרים אלת כנה ואת כנס ו
 בספר נאשים ראש וגננו דגרים לפאר כי מלוא
 דחוק הנשמים . חלבנס והדגרים לא ילאו ממי
 הממנרים אשר נקרא שמש עליהם כי דני נליצל
 ינח נ להדיח שס ס' מפל סלקיסם ולס די להס
 בלרם שנפיהם עוד יכחזון מבטני עמל ובלוא
 ספרים למלחות פני חבל ערים . ובהה מפידע
 עלי שנים וארץ כי הספר בלו כוסתק לי שמו
 ברנני המופלג ומושלס כמכורר שלמה נר' ג' ג' ג'
 בעשר שנים וואי בעממי עשימי לו המספיקת
 בסדר הטורים נהזמי נברמנד . והטובע סלקיש
 חלני מוסקן האנשים פכ אשר אעממי נקט חלדיס
 עליו וקראו בו ושמנו .
 ואם כדברי המתקדשם כללו כי אי עממי אשר
 סגפתי

סלקים טוס סודע . וכל יודעי מלכמיס
 יתו פידיקן וילדקו כי מפורי שנאטי
 אהילתם נברוד סלבנות ונכל מקום אשר סהלכתי
 א'ל ע'ל ואת ס'י נמי וברב רמקיס נחקרנו
 רוא יקר מוולל . נלכנטי אס ס' ואת עמו /
 ומפן נסקרנס לספן עמו / ואחרי אשר הניעני
 באון אל הארץ האת מלכסי כסות כתקס מינים
 מינים אונים . בגל מינות מהס פונים / ורונס
 ג'ס משלו נס אשר להס בגמיס כנפוי סהסדה /
 ג'ל פרוס אשר גנכפיהם ולינס אס נוסרס בקרב
 סמחנה וכנערה לחלק ינאס להפר אחוב / ואי
 גודט פונה . פ'י נעי למשרי לי' עורסא והאי
 ג'ר לפיקר לי' יונה . כל איס נבון נגד פניו וכל
 ארץ איס יאר נמינו / רנו כפונרים סחענרים
 פל רינ לא להס . סמרים פורים אס פוריסם
 דשמים מליס ללזיקיס . ורפליס ימאס אף כס
 כמקיס . ומי אשר יחונר / להפריד סתנן פן
 פ'ר עם כי רע סחפכרליס / להעיל בין עיני
 קוליס . יסונק עיר וקיפו / וכל מאמר נרק
 נכנס ש'ל ירבו . על כל אלה אנכי לא שנותי /
 זפי לא פליתי / כחאמר נעיס ומירוק ודיס
 קליאורי פד מלוד סחורתק לא נעיתי . גלני
 נמתי צפוני סלכוני לפצוני ועל כל קשעים
 נלכנס כסיתי ס' אליך נליתי :

אך עתה הלחני . ומנדרו הוליאני . כי כאל
 כח סכל לקול מחרף ומנדף ופיו מנכל /
 על ספר נשמים ראש סאונת סאונות פגדולי

סבכתי למהלחם לאורם וזה כל בני כהן
כרי לבד מלמדם כי הם הם עלי לבן חמרי
לפני הם עוד חלום וזה חלום ואלו שר
אלה שמה מן פיהם להקטוב כלל רשע על
סוף נפשו לומר נפש האב לי הוא ונפשי
נפשו למלאכה ודמיה נכודאה
לבן ענה אחי כי מדי לי הספר הנ"ל ועל
מי נפשו לרפום כ"י בני הנאון כרי
זכנה סוף זכנה כנן לה' המה חפנים לכבוד את
ה' ולומר ולמד מרבו נאמה ונחשים כלשר
על בני הנאון כרי' שרוד עד יום הזה
ולומר מוכיחן עלי' והה חקר משלים שנה
דלמשה רבן גדולי הדור חכם הנפש ושרו
עליו הם שרוד ופס היזו מדוכא בישרין
שרוד לא מה שחך האוכל של טורה לא דגב
חורפי נמר וחקת כל' שיש אשר יבנה כבודו
ולפניו נודע סוף וסגני ת"ל בד הנה
חורף לבנה וסוף דקישנה מוחתי נדמו
לעוד מודה שיהי זרם חולי נלי מלוח מוח
לעוד ש"י כחל' כי לא מלחתי מנה מוח
נד בכל העני' דיקר מנה דלא בעינה לאבנוי
מפני כבוד הנריות ועי' נוכח אל פ' יולאני
למחל לעבודתו לבד נכשי תורה ולפרוח ירק
ועל' אני מקוב

ובין כך ובין כך שמוני בקוי שלא יבוא מכלול
על ידיו ושרת רנא וקירא הדן כל
עילא וסחיה לא שמתחת כי' ואם יש בו דעים
שלין להלכה ולא נהיגן כוחי' משנה לא זה
שקומה נס אפס הם ימלאון בו דברים שאין
דלי לגלותן כפי עם הארץ סנה לפי כנה
שרים וסחקים ולא ישו להם חכמים מוח טומאה
ש' בום ביד כ' וין חמר שלל מסך ויגר מוח סך
סחרי' ופלו יפגל רשעי ארץ ולא פלה בדעתי
שילאו נפשי רשעים כפה יקושים יהיו מן הסרים
לגלות סחרי' כדי לפתח בעליהן למטן יחוק

עליו נפשי' ויחאו כספריים כי זה מעשה
הזנאים סך הכלל יקנאו מן האגדות התחכות
בעי' דליהן ודעים אשר בעיניהם לא ידקו
ועשים להם כורס לערב עליהם טאה ומרים
ואר' השננים כללו טינה נלכס והם מפרסמין
כדברי נדי לפנות חמד עם מי שדולה
לפני חק מאכילין אותו סקל סקל ומרין לו טילן
גדול להתלוצ בו ולשים הירא ורך כלב יאמר
הנה זה חמיר דבר שרור שרודו כלמותו חמד
הוא ונמלאו מתחברים עם שלו ועם שלו יען
ותען חולי דברי' מוכיחתי כי זה הפער לה'
פתוח לים התלמוד מין חזק לא יעלט ונמקם
שבעלי שמה שרודין מין לדוקים גמורים יכולים
לעמוד כרם חמד ליודעי דה' ואיש חמר לא
יחללו ודוהס יחלל שיש ג"ס הוא חומרות רבות
שמחיר ביותר ולמה יעזמו עיניהם לבלתי
רשות ולקטו הקל להקל בכבוד ת"ח על כל וסם
התמהמהתי שבהודיע נערי לרבים סמתי חולי
יטחו מדעובם יגרו סם ה' ויטבו לא חולי
חון בו מה שפלים מלחמו (כי שגיאות מי יבין)
ולמחנה מספרי' ואין קול כי הם קול עטם
יטובו עיר ויחמו כחשך ידמו

עד אשר זה מקרוב בא אלי אגרת אגרת כתוב
וחתום על שם חכם אחד לא ידעתי מלפנים
ודרשתי עליו ושרו לי טאה נורנא מרבנן דגניע
ועלה זה שחדש וסנה גם הוא אחרי המשרדים
ואם כן הוא כאשר שמעתי עליו דירא שמים כוין
ואמינא בודאי שואם הפנילה סקראת אגרת
כולה מוויפת חדא דכולה מהדר אויפי וכל כפופל
ואין ימקו עמו בנפשו דבר ונמטו ופוד כי
אלה פיהו על סוכמות ונאלות צודל לב
סאונות וכל קאחותיו סאונות כללני ניר
מנופלות ונרתי דנרו נרתי סתי נרמס
דאסמפק בהון פהר' לנח ו"ל נאחח פתאונות
האח כדרך סגדכין על שמועות רעות והאח
סחייט

שהיינו חיכנו לראות דברים אלה שמהם נלמד
על שאר המתלוננים / כי גודלי דרך אחד הם
בכל פינות שהם פונים . והנה כמדתו מדדתי
לו וקצו לו דמו נראו / חריתי על פניו פרשו .
והנה השגותיו י"ט כמספר ה"ן ה' דחויא חויא
דידה ודידי' והנחש בעיל בו ארם / ויתנורד
בחודי חרם וסימן לדבר א"ן ר"ב לתגדכת
ידבר / ודבריו לא בהשגל : ומפני כבודו וכבודינו
אלא יגלה לאיש מי הוא ומה שמו וניותר כבוד
בגאונים נוחם פדן אשר הם בעלי תשובות הללו
באמת לא רציתי לסדפים דבריו ודברי אם לא
יחיל בקלקלה חחילה . ונוסף על זה נעפס
צביקה שנתגלגול בחוכו דברים שאסורים משום
גלג / ולא חבלם שפתי אם לא על תשובת באנשי
הן אם יפרסמו דבריהם כי מרשעים ילא רשע
תגחנו בקיים . וה' הוא יודע ופד כי אמנם
לא שר מילי :

ובשם ה' אלהינו / כי משה לל איש אשר בו נאון
יראת שמים . ויותר אהם הנלתי
יודעים לדרוש בקל וחומר והמה נמשכים אחרי
רועיהם כסייח הוה שנשך אחר שיחה נאה לנלתי
שטוע אל המסיתים והמדיחים . ולא יכשלו חמת
אחד השיחים / והמושך בנשרים בגופו לוקה .
אף כי כמדבר והעושה מעשה יד ליד לא ינקה :
ובשכתי ישראל בודעתי נחמנה . כי מוחל
אני לכל דובר עלי שונה . כאשר
זה רבות שמעתי גם דבת אנשי בני עלי שם מקול

מחללים בין משלמים . ואחרי לה' כי כלל אתן
יסרני באשים / ובעקרבים / אבל במחילתי לפי
עלי או על זרעי נפשי בחול / ועל זה חירי מוחל .
אש הוא עד אכזון קאכל . א' כמדבר נפיו וא'
העושה מעשה / מחושך שמו יבשה . לשונו חזק
נפיו וורועו מקנה חשנה . ופי' כפרתר בערש
ושכן חררים נמדבר / ימיו יחלכו עש אכזות
איבה / ולא יראה בעונה . ומובטחי בוסת אבותי
הקדושים אשר בארץ כמה כי האנשים הללו המטילים
דופי לחלל זרע קודש גם אש עתה קים לא שפעת
גברו ויגדלו / עוד פרי מעלליהם יאכלו / כחזיר
ימלו וכירק דשא יבולו / וכל עושה אלה לא יבי'
לו ער ועונה ומשליך חנל בגורל בקל ה' / יסוד
עליהם את אונם / יחמו חטאים ורשעים עוד
חינם . ואם אחי ולאמי היראים את ה' ומרדים
אל דברו שמו עלי ושמע אליכם ה' ליום הכסף
הנש עלינו לטובה ויקבל תפלתנו גם יחד למלכות
משאלות כל איש ירא את ה' באמת ובתמים ומשמו
ישכרעו ברחמיו וברחוק / ויע לבנו ללכת בדרך
לטהבה אמת ואיש את רעהו . ויוננו מהרה לעלות
לראות וליראות בהר מרום קדשו ויש ביראה
נענדהו . ועין בעין נראהו / כחפץ ענד לעבדי
ה' דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו הוקן
ולא מחכמה / ונפשו נמאה ונשרו כמה / לעבוד
את ה' עבודה חמה / מוערד ומודאג מכל זר /
מודה ומשכה לפניו מוערד בכל מדה שהוא מוער
בק' צבי הירש .